

smučina

ELAN

GLASILO DEL. SKUPNOSTI ELAN TOVARNE ŠPORTNEGA ORODJA BEGUNJE NA GORENJSKEM

Švicar Bruno KERNEN, je dosegel prvo zmago na naših smučeh v tekmovanju za svetovni pokal

**Prvo zmago v smuku
za SVETOVNI POKAL
na Elanovih smučeh je
dosegel**

**21. januarja 1983
v Kitzbühlu v Avstriji
Švicar Bruno Kernén**

Mihu Finžgarju ob odhodu v pokoj

Kdo v tovarni ne pozna Miha Finžgarja, vodjo prototipne delavnice inštituta, tega »večnega mladeniča«, ki danes stopa v zasluženi pokoj?

Prav vsi, posebno pa mlajši sodelavci gotovo ne vedo, da je to še edini delavec v Elanu, ki nam je zvest od vsega začetka. Bil je namreč soustanovitelj Zadruga športnih potrebščin Elan na Zgoši pri Begunjah 24. IX. 1945.

Rudi Finžgar, naš upokojenec — kateremu je Miha stric, je takrat zbral okrog sebe 10 mož in fantov, da so podpisali ustanovno listino, med katerimi je bil tudi Miha in pokojni oče Rudolf in brat Ivan. Kar štirje Finžgarji!

Se pravi, danes se poslavlja od Elana in od nas edini še od ustanoviteljev in edini delavec, ki je bil vseskozi v

Elanu. S seboj bo nesel del zgodovine Elana, kateremu je posvetil najlepša leta svojega življenja.

Delo poživlja in krepi, to bi lahko rekli za našega jubilaranta prav posebej, saj je skoraj 38 let združeval delo v Elanu. Kje so tista prva leta po ustanovitvi Elana, polna entuziazma, ko smo — in Miha tudi še prav posebej, morali zavijati rokave drugače kot danes in prijeti za vsako delo, celo več del nenehkrat samostojno, v njegovem primeru od nabave, priprave in izdelave — brez tuje pomoči. Takrat še nihče ni spraševal po opisu del in nalog kot danes, ko iščemo povsod svoje pravice, svojih dolžnosti pa se držimo na papirju kot pijan plota in nič več. Zato so bili tudi rezultati drugačni. Nič ne bi bilo odveč, če bi se danes v času

(Nadaljevanje na 2. strani)

Poslovilno srečanje s tov. Mihom Finžgarjem

Mihu Finžgarju ob odhodu v pokoj

(Nadaljevanje s 1. strani)

težke gospodarske krize po tem malo zgledovali. Spominjamo se Miha, kako je v začetku spravljal skupaj stroje in na njih tudi sam delal in obenem vodil delo drugih. Spominjamo se ga, ko je nabavljajal les po vsej Sloveniji s starim motorjem, vsak letni čas in ob vsakem vremenu. Ko ga je Elan poslal »na črno« v inozemstvo na strokovno izpopolnjevanje, je od tam prinesel zametke nove tehnologije lepljenja in obdelave smuči, na katerih je Elan razvijal preko inštituta lastno tehnologijo. Bil je eden prvih in dolgoletni obratovodja smuči. Bil je tudi med prvimi sodelavci novoustanovljenega inštituta Elan. Izpeljal je več zastavljenih mu nalog. Bil je vreden in iniciativen ter kritičen, toda istočasno dovtopen za novotarije. Kot izreden praktik je predstavljajal filter, odnosno ocenjevalca raznih, včasih tudi abstraktnih razvojnih idej. Primerjali bi ga lahko z glasnim literarnim kritikom, z ocenjujočim pogledom ne samo na družbeno političnem, ampak tudi na tehničnem področju. Bil je začetnik razvoja skakalnih smuči, uspešno je izvrševal oskrbo tekmovalcev in opravljal servis na skakalnih prireditvah. Kot sodelavec z velikimi izkušnjami, je svetoval pri razvojnih nalogah na smučarskem področju. Kot vodja prototipne delavnice je vzbujal izredno spoštovanje pri svojih sodelavcih. Imel je v sebi moč, s katero jih je znal pritegniti k soustvarjanju z izrednim občutkom za rešitev tehničnih problemov. Njegov odnos do dela je bil do zadnjega dne neverjetno zagnan, kot da bi imel željo nadaljevati, kot da ne odhaja v pokoj.

Poleg zaposlitve v Elanu, je zgradil hišo zase in za svoje potomce. Zasadil si je vrt s sadjem, ki je lahko vsakomur vzor. Vedno pa si je našel tudi čas za planinarjenje in smučanje, saj je dolgoletni funkcionar pri planinskem društvu v Radovljici. Še danes večkrat prisopihajo z Robleka, do zajtrka, da potem zopet lahko prime v roke drugo delo. Pozimi se udeležuje vseh tekaških maratonov na smučeh, kljub krepkim šestim križem.

Ko se danes mi poslavljamo od njega, so nam pred očmi vsa ta dolga leta njego-

ve aktivnosti na odgovornih delovnih mestih. Vmes se je tudi poklicno izobraževal, postal je lesni tehnik. Koliko samopremagovanja in žrtve je bilo treba, da je prehodil to dolgo pot posuto s problemi v službi. Njega ni izčrpala do onemoglosti, kot večino drugih. Ohranil je zdravje, moč in vitalnost z neprestanim regeneriranjem. Znal je živeti in tako mu želimo tudi v naprej.

Za ves njegov trud in delež Elanu, se mu lepo zahvaljujemo. On odhaja, plod njegove prizadevnosti ostaja. V Elanu so postavljeni zdravi temelji, ki bodo osnova za delo bodočim generacijam. S tem njegovim odhodom se zavedamo, da je to zadnja prilika, da se dostojno poslovimo ne samo od njega, temveč z njim od vseh, ki so zaorali Elanovo ledino. Seveda to ne pomeni dokončnega slovesa. Veseli bomo, če se bo kot upokojenec v Elanu še kaj oglasil, posebno pa ob jubilejnih srečanjih.

Predstavljamo si, da tudi njemu v tem trenutku ni lahko. Kdor je preživel večji del svojega življenja — v njegovem primeru skoraj štiri desetletja — v tovarni, mu prav gotovo ni prijetno čez noč prekiniti vpeljanega delovnega ritma. Po drugi strani pa si vendarle želi že ljubelega miru.

Kakor koli že, čas je prišel, slovo je neizbežno, zato želimo, da bi bilo čim lepše.

Poročilo na tovariškem srečanju aktiva borcev in upokojencev Elana za novo leto

(izvleček iz govora Jožeta Cvenklja)

Leto 1982 gre h kraju. Na srečanje smo vabili vse borce in upokojence. Med nami ni več Koren Marije, Kokalj Pavle, Mihelič Milana in Babič Draga.

Naše združeno srečanje je prvo, ki pove, da je tu stabilizacija, da je tu vedno manj borcev v združenem delu (ostali smo le trije borci in štirje aktivisti našega aktiva). Toda vsi smo borci dela za enotnost našega Elana.

V znak zahvale mu poklanjamo skromno spominsko darilo in mu želimo še zdravja, dolgo življenje in osebno zadovoljstvo!

Sodelavci

MIHOV ODHOD V PENZIJO

V petek 28. 1. 1983, smo se poslovili od našega dolgoletnega sodelavca Miha Finžgarja, ki je odšel v zaslužni pokoj. V ta namen smo se zbrali pri »KNAFLJ-u«, kjer smo pomerili moči v kegljanju. Miha je dokazal, da mu naziv »večnega mladeniča« še vedno pripada.

Tega srečanja se nas je udeležilo 25 Mihovih sodelavcev. Okrepljeni z dobro voljo, ki smo si jo nabrali pri kegljanju (in nekateri tudi s šilcem žganja), smo večer nadaljevali pri »TREBUŠNIK-u«. Tam nam je čas kaj hitro mineval ob prigrizku, domači kapljici in v prijetnem kramljanju z Mihom, ki

je ob tej priliki obudil spomine na začetke ELAN-a, katerega je tudi on, kot eden izmed soustanoviteljev, pomagal postavljati na noge in s tem doprinesel do veljave, ki jo danes podjetje ima doma in v svetu.

»Ja«, je rekel Miha, »takrat smo vsi delali vse. Mnogokrat je bilo težko, pa tudi veselo, ko smo peš, s starim kolesom, ali vozom nabavljali material za dilce. Mnogokaj zanimivega in zabavnega se ti dogodi na takem rajčanju«.

Da ne boste mislili, da smo se od Miha poslovili kar tako, vam povemo, da smo mu v ta namen sestavili tudi pesmico.

Tudi nekaj takega smo mu v spomin pustili, da bo vedel, kako čas teče in bomo prenekateri kmalu svojo penzijo dočakali.

Miha, srečno na Robleku, Begunjsčici, ali pa v ELAN!

Sodelavci IE

Sodelavci inštituta se poslavljajo od Miha

Novoletno srečanje borcev in upokojencev

Vsi smo ljudje z enakimi pravicami in dolžnostmi našega družbenega razvoja. To je načelo našega samoupravnega sistema in to je geslo, ki mora biti v naših srcih.

Kako gospodarimo v našem Elanu

Kadar govorimo o gospodarjenju, potem moram reči, da naš kolektiv dobro gospodari. Ustvarili bomo okoli 210 starih milijard din prihodka in s tem primerni čisti dohodek. Moramo povedati, da so zlati časi prodaje minili. Zahodni trg je prenasičen, brezposelnost doma in na zahodu, kreditni pogoji slabši od leta 1981, naftna kriza je prizadela tudi našo DO.

Vsak si bo najprej kupil tisto, kar je nujno za življenje. Športni artikli bodo pri nakupu zadnji na seznamu. To je tudi razumljivo. Seveda je naša DO med tistimi, ki bo najbolj udarjena pri prodaji. Leto 1982 bomo še dobro zaključili. Izvoz smuči je po količini dober, po vrednosti pa je slabši zaradi cenejših smuči srednje kvalitete, ki jih na zahodu kupci naročajo. Tudi telovadno orodje doživlja isto kot ostali. Investicije za šole in ostale športne objekte so skoraj povsem ustavljene, prodaja čolnov in plastičnih izdelkov je bila za

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje z 2. strani)

leto 1982 zadovoljiva. Če je bil padec pri prodaji čolnov občuten, je to, da je treba pri nakupu takoj plačati 80% od vrednosti prodaje. Lep napredek prodaje je Hardtop streha za vozila Volkswagen. Prodajni oddelki so pred veliko izpitno nalogo, kako plasirati naše izdelke. Kljub vsem nevšečnostim, ki jih Elan doživlja, pa si ne delamo strahu. Strahu zato ne, ker imamo dobro vodstvo, dobre kadre, dobre strokovnjake.

Ob novoletnem srečanju borcev in upokoencev Elana

Medsebojni odnosi in kadrovska politika

Dobri medsebojni odnosi so ena bistvenih nalog vsakega človeka do svojih sodelavcev. Duševna hrana, kot temu pravimo po domače, je ena od osnov za nadaljnji razvoj naše družbe. Tega se morajo zavedati vsi, še posebej pa tovariši in vodilni delovnih mestih. Lepa strokovna in prijazna beseda je za delavca, proizvajalca tudi del plače. Moramo povedati, da so naši medsebojni odnosi dobri. Moti nas samo eno: imamo preveliko režijo. Imamo 6 TOZD in Skupne službe, kar nam je zelo povečalo stroške, ki bremenijo naš dohodek. Vodstvo podjetja je pred veliko nalogo, kako zmanjšati stroške naše velike administracije. Mislimo, da moralo na novo organizacijo in sicer naj bi bili od sedanjih 6 TOZD samo 2-3, kar je odvisno od nas, naše odločitve.

Stroški v naši tovarni se morajo zmanjšati, produktivnost se mora povečati, drugače bo zelo vroče.

Naši kadri

Rekli smo že, da ima Elan dobre kadre. Res pa je, da smo mi vsi skupaj v našem Elanu medsebojno zelo togi. Nobenega priznanja, niti hvala lepa za dobre sodelavce, pa tudi vodilne kadre. Kje so naše DPO in samoupravni organi, ki dopuščajo takšno stanje. Tako se zapi-

ramo v svoje ograje in v takšen kolektiv ne bo možno privabiti sposobnih, svežih moči, kar je nesprijemljivo za naš Elan.

Kako porabljamo naš dohodek

Vsak mesec mora naša finančna služba pripraviti ca. 2,5 milijarde starih dinarjev za OD. Od tega je 50% družbenih dajatev, torej denarja si razdelimo neto 1,3 milijarde.

V naši delovni organizaciji je zaposlenih 1092 delavcev in je povprečna plača 12.000,00 din. Naši ljudje so

zadovoljni. Zadovoljni tudi zato, ker dobijo malico za 8,00 din. Zadovoljni zato, ker smo letos razdelili 956 milijonov za individualno gradnjo, zadovoljni zato, ker smo plačali 1,1 milijarde din za družbeno stanovanje, zadovoljni zato, ker smo vsem delavcem sofinancirali 500 milijonov za prevoz v službo, zadovoljni zato, ker smo doplačali 1,1 milijarde za družbeno prehrano. Tudi to so OD zaposlenih. Upamo, da se naš kolektiv dobro zaveda ugodnosti, ki jih dobiva.

Naše investicije

V letu 1982 smo gradili hladilni objekt v vrednosti 8 milijard S din. Nova investicija v plastiki, vredna 27 milijard pa se je začela pred mesecem dni.

Jugoslovansko gospodarstvo

Vsem nam je dobro znano, da je naše gospodarstvo v težkem položaju. V težkem zato, ker smo več potrošili kot ustvarili. Stabilizacija, o kateri mnogo govorimo, ne daje zaželenih rezultatov. Tu bo še boj, ki ga moramo izbojevati. V celoti gledano, je naš standard kljub vsem stabilizacijskim ukrepom še vedno dober. Še vedno preveč proslavljamo po nepotrebnem, in neko do moral reči stop. Nič ni hudega, da zmanjkuje tega ali onega. Hudo bo takrat, če ne bo dela. Prišel je čas svetovne krize, posebno na zahodu. Naj-

večja rana gospodarstva je brezposelnost, ki je zajela v Jugoslaviji že 850.000 ljudi. Po drugi strani pa čitamo v časopisih, da je samo v Sloveniji 100.000 ha zemlje neobdelane. Človek se vpraša, kje smo, zakaj tako, kje so odgovorni. Drugo, kar nas zelo moti, nas borce in komuniste, da smo vsi krivi za tak gospodarski položaj v naši Jugoslaviji. To ni res.

Krivi je le 5-10% naših vodilnih, da je tako. Npr. Bil sem član delegacije Gorenjske, kateri smo imeli nalogo, kako zaustaviti predlog podiranja proge Jesenice-Rateče. Moram reči, zmagala sta dva, proga se je začela rušiti. Drug primer: kdo je kriv, da smo delali stanovanjske bloke brez dimnikov, itd, itd, itd.

Bodimo realni. Bodimo samokritični. Tovariši, ki so to negotovnost forsirali, naj priznajo napako. Živimo v domovini Jugoslaviji, ki je po naravnih dobrinah in lepotah prava bogatija. Upam, da se tega vsi zavedamo. Naša partija in vse DPO na zvezni in republiški ravni so pred veliko izpitno nalogo, kako priti iz težkega gospodarskega položaja.

Naša zavest do domovine, partije, socializma je velika. In tu ni treba delati kake panike o nastalem težkem položaju v gospodarstvu. Dolžnost nas vseh je, da smo še naprej enotni, samokritični do dela in pravi tovariši.

Aktiv borcev NOV Elan

Kakor ste že slišali, naša organizacija izgublja svoje člane. Danes se bomo poslovili od treh borcev, ki so šli v pokoj, in to: tov. Mencinger Oto, tov. Potočnik Vinko in tov. Palhartinger Miro. Naša organizacija se manjša, kar je razumljivo.

Tovarišice in tovariši. Poročilo je podano v preprosti, odkriti besedi. Upam, da ste z njim zadovoljni. Vsem, ki ste tukaj in ne več aktivni v kolektivu, priporočamo, bodite čim več med ljudmi! Ne zapirajte se vase! Živite vedno v humanosti, ne pozabljajte na tovarštvo in dobre medsebojne odnose, čim večkrat nas obiščite.

Želim vam v imenu DO, samoupravnih organov, aktiv borcev NOV Elan še mnogo zdravja in srečno novo leto 1983.

Jože Cvenkelj

ZVEZA SLOVENSKEH ORGANIZACIJ NA KOROŠKEM
ZENTRALVERBAND SLOWENISCHER ORGANISATIONEN IN KÄRNTEN

A-5810 CELOVEC/CLAGENFURT, GASOMETERGASSE 19/1
TELEFON (0422) 32.550, 32.109 TELEK 42.934

22. XII. 1982

Datum

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem se vam ob koncu leta 1982 zahvaljuje za vsa prizadevanja, ki ste jih izpričali pri reševanju tistih vprašanj, s katerimi smo se morali v tem letu ukvarjati Slovenci v Avstriji. V letu 1983 se moramo vsi narodno zavedni pripadniki slovenske narodne skupnosti zavedati, da bomo pri našem delu uspeli le, če bomo resnično enotni v borbi za narodne pravice. Pred bližnjimi prazniki in ob prehodu v Novo leto vam zato želimo obilo sreče in zdravja v upanju, da bomo tudi v prihodnjem letu skupaj uspešno nadaljevali delo za dosego pravic, ki nam gredo v prid demokracije in enakopravnosti med narodi.

Janez Wut
tajnik

dipl. inž. Polih
predsednik

Dobri letošnji rezultati za SP z Elanovimi smučmi

(alpske discipline) — SP

SL ŽENSKE — 17. 12. 1982
Piancavallo (Italija)
14. Zavadlav Anja
15. Valesova Ivona (ČSSR)
19. Leskovšek Andreja

Super VSL ŽENSKE — 9. 1. 1983
Verbier (Švica)
60. Leskovšek Andreja
72. Peharc Polona
83. Zavadlav Anja

Super VSL ŽENSKE — 10. 1. 1983
Verbier (Švica)
46. Peharc Polona
50. Leskovšek Andreja
79. Zavadlav Anja

SL ŽENSKE — 11. 1. 1983
Davos (Švica)
16. Peharc Polona
22. Zavadlav Anja
24. Leskovšek Andreja

KOMBINACIJA ŽENSKE — 30. 1. 1983
Les Diablerets (Švica)
11. Valesova Ivona (ČSSR)

SMUK MOŠKI — 20. 12. 1982
Val Gardena (Italija)
10. Kern Bruno (Švica)

SL MOŠKI — 21. 12. 1982
Madonna di Camp. (Italija)
2. Stenmark Ingemar (SWE)
4. Križaj Bojan

Majhna slovesnost v švičarskem taboru. Brane Dolhar čestita v imenu Elana k velikemu uspehu za svetovni pokal v smuku v Kitzbühelu

Bruno KERNEN — srečen zmagovalac kitzbühelskega smuka.

Ingemar Stenmark po 69 zmagi v slalomu v tekmovanju za svetovni pokal na zmagovalnem odru v Kitzbühelu

Najboljši v slalomu v Kitzbühelu z leve: Phill MAHRE, Ingemar STENMARK in Christian ORLAINSKI

Super VSL MOŠKI — 22. 12. 1982
Madonna di Camp. (Italija)
6. Franko Jure
25. Meli Silvano (SUI)
34. Strel Boris
43. Kuralt Jože
62. Križaj Bojan
75. Stenmark Ingemar (SWE)

SL MOŠKI — 4. 1. 1983
Parpan (Švica)
12. Franko Jure
17. Cerkovnik Tomaž

SMUK MOŠKI — 9. 1. 1983
Val d'Isere (Francija)
7. Meli Silvano (SUI)

15. Kern Bruno (SUI)
62. Pletršek Janez
63. Jemc Tomaž

SMUK MOŠKI — 10. 1. 1983
Val d'Isere (Francija)
7. Kern Bruno (SUI)
9. Meli Silvano (SUI)
58. Pletršek Janez
61. Jemc Tomaž

VSL MOŠKI — 11. 1. 1983
Adelboden (Švica)
4. Križaj Bojan
5. Franko Jure
7. Stenmark Ingemar (SWE)
22. Kuralt Jože
25. Strel Boris
30. Cerkovnik Tomaž

Švicar Silvano MELI z našimi smučmi pred startom kitzbühelskega smuka. Serviser mu nastavlja vezi. Meli je bil enkrat odličen osmi in enkrat še boljši četrti.

SMUK MOŠKI — 21. 1. 1983
Kitzbühl (Avstrija)

1. Kern Bruno (SUI)
8. Meli Silvano (SUI)
10. Lee Steven (AVSTRAL.)
54. Jemc Tomaž

SMUK MOŠKI — 22. 1. 1983
Kitzbühl (Avstrija)

4. Meli Silvano (SUI)
6. Kern Bruno (SUI)
47. Pletršek Janez

SL MOŠKI — 23. 1. 1983
Kitzbühl (Avstrija)

1. Stenmark Ingemar (SWE)
15. Cerkovnik Tomaž
21. Kuralt Jože
36. Kern Bruno (SUI)
37. Meli Silvano (SUI)

SMUK MOŠKI — 28. 1. 1983

- Sarajevo (Jugoslavija)
10. Meli Silvano (SUI)
 15. Kern Bruno (SUI)

VSL MOŠKI — 29. 1. 1983
Kranjska gora (Jugoslavija)

3. Stenmark Ingemar (SWE)
9. Franko Jure
11. Strel Boris
13. Križaj Bojan
31. Čižman Tomaž
36. Cerkovnik Tomaž
37. Robič Sašo
39. Podboj Igor

SL MOŠKI — 30. 1. 1983

- Kranjska gora (Jugoslavija)
15. Cerkovnik Tomaž
 22. Robič Sašo

SVETOVNI POKAL V SKOKIH — ELAN SMUČI — 1982/83

Pomembnejše uvrstitve:

- Cortina (Italija) —
19. 12. 1982
2. Hansson Olav (Norveška)
 3. Bergerud Per (Norveška)

Thunder Bay (Canada) — 23. 1. 1983

2. Hansson Olav (Norveška)

Thunder Bay (Canada) — 24. 1. 1983

3. Hansson Olav (Norveška)

St. Moritz (Švica) — 26. 1. 1983

2. Bergerud Per (Norveška)
5. Tepež Miran

Gstaad (Švica) — 28. 1. 1983

Engelberg (Švica) —

30. 1. 1983

1. Bergerud Per (Norveška)
10. Tepež Miran

TEKI:

- Dolomitten Lauf-Lienz**
(Avstrija) — 23. 1. 1983
8. Hassis Ola (SWE)

Zaključek sestanka z našimi alpskimi tekmovalci v Radovljici (pri Kunstlju)

Čestitke ob življenjskem jubileju

Mag. Peter Petriček izroča Elanovo priznanje na področju razvoja orodij za dviganje uteži tov. Grošlju ob njegovi 70-letnici

Brane Dolhar poklanja šopek cvetja avstralskemu tekmovalcu Steven LEE-ju za njegov največji uspeh na tekmovanju za svet. pokal v smuku z Elanovimi smučmi. V Kitzbühelu enkrat deseti, enkrat šestnajsti, kar je veliko presenečenje

Varčevanje z energijo v Elanu

Varčujemo z energijo so besede, ki jih slišimo in bomo na vsakem koraku. Delnega pomena teh besed se navadno zavemo takrat, kadar na koncu meseca plačujemo porabljeno energijo ali takrat, kadar nastopijo redukcije.

Pravega in za družbo usodnega pomena teh besed nečemo prav razumeti, saj je energija ena od osnovnih dobrin na katere smo se navadili in jih za nobeno ceno ne želimo izgubiti.

Namen tega članka, ki ga bomo v našem glasilu »Smučina« objavili v nekaj nadaljevanjih, je informirati bralce, predvsem člane kolektiva Elan, s kakšno energijo je oskrbljena naša DO, koliko energije porabimo in predvsem kakšne so možnosti in prizadevanja za varčevanje z njo.

Tokrat se ustavimo pri električni energiji, ki je vlsed svoje razširjenosti in uporabnosti najzlahtnejša energija, žal pa tudi stroškovno največja postavka.

Za normalnejšo predstavbo v začetku sestavka, navajam nekaj podatkov:

Instalirana električna moč glede na grupacijo porabnikov:

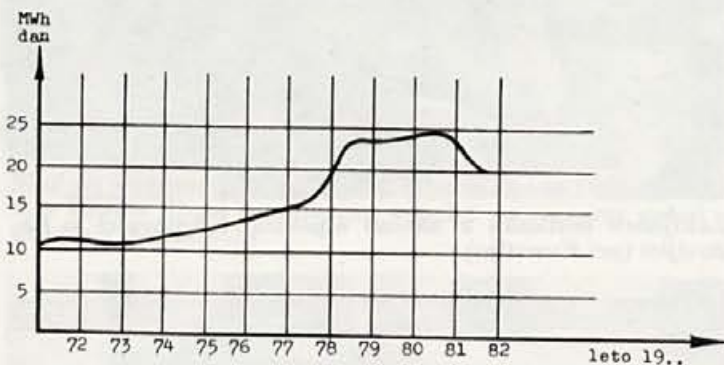
— električna razsvetljava	10 %
— ventilacije in prezračevanje	18 %
— črpalke	3 %
— ogrevanje	2,5 %
— stroji in naprave	66,5 %
	100 %

Poraba električne energije po posamezni grupaciji:

— električna razsvetljava	15 %
— ventilacije in prezračevanje	48 %
— črpalke	8 %
— ogrevanje	2 %
— stroji in naprave	27 %
	100 %

Poraba električne energije v letu 1982 je dosegla 5,5 milijona KWh, za kar je bilo potrebno plačati 21 milijonov din.

Zanimiv je diagram gibanja dnevne porabe električne energije v obdobju zadnjih 10 let.

Maksimalno konico porabe 1920 KW smo dosegli v letu 1981.

Navedeni podatki nam bodo služili za lažje razumevanje nadaljne snovi.

Varčevanje z električno energijo je možno v Elanu predvsem v dveh osnovnih smereh:

— z dodatnim investicijskim vlaganjem v nabavo novejših opreme, dodatne opreme, zamenjavo, predelavo, dodelavo strojev in naprav.

— s širjenjem široke vzgoje in informiranja slehernega člana kolektiva, da s svojim razumnim in gospodarnim obnašanjem prispeva, da se število drobnih prihrankov čimbolj poveča, kar v končnem rezultatu prinese velike prihranke.

Prva smer v začetku izvajanja prinaša velike izračun-

ljive prihranke, kasneje pa se število možnosti za take ukrepe vse bolj zmanjšuje in so potrebni vedno večji vložki za prihranke, ki so vse manjši in manjši. Ta smer ima tudi veliko omejitev t. j. potrebna so znatna sredstva, ki pa niso vedno razpoložljiva.

Druga smer je mnogo zanimivejša in racionalnejša. Prinaša permanentne rezultate, pri čemer pa so potrebna minimalna ali celo nikakršna vlaganja. Vsi rezultati pa so odvisni od vzgoje, zavesti, znanja, pripadnosti podjetju in gospodarnosti delavcev, zaposlenih v Elanu.

Ukrepi v opisani prvi smeri so bili številni, od katerih navajam samo tiste, ki dajejo večje prihranke:

— Izdelano je termostatsko vklopjanje sistemskih

črpalk v zimskem obdobju, t. j. črpalke tečejo samo takrat, če temperatura pade tako nizko, da je nevarnost zmrzovanja. Pred to predelavo so črpalke v zimskem obdobju tekale noč in dan.

— Predelava ogrevanja stiskalnic iz električnega na toplovodno ogrevanje. S tem ukrepom so bile dosežene tudi tehnološke prednosti, predvsem pa je zmanjšana poraba električne energije in kar je še pomembnejše, zmanjšana je konica porabe, kar ima velik stroškovni učinek. Poleg tega pa so odprte dodatne možnosti priklopa potrošnikov v obsegu veljavnega soglasja. Rezultat ukrepa je razviden iz priloženega diagrama — zmanjšanje porabe v letu 1982.

— Kot zadnji večji ukrep, ki pa je delno še v teku, je dodatno ugrajevanje kondenzatorjev, ki zmanjšujejo količino jalove energije, kar nadalje pomeni zmanjšano porabo električne energije in s tem povezano zmanjšanje stroškov.

Perspektivno so prizadevanja v tej smeri osredotočena v izgradnjo novega objekta za izdelavo čolnov in letal, da bo izbrana energetska racionalna oprema.

V drugi smeri, t. j. smeri drobnih prihrankov, lahko smatram pričetek organizirane akcije sestane vodij delovnih skupin v mesecu decembru 1982. Ta akcija naj bo nadaljevanje spontanega prizadevanja posameznikov na tem področju. Podatki v začetku nam povedo, da največji del porabe električne energije predstavlja razsvetljava in ventilacija, prav to pa so elementi, na katere lahko vpliva posameznik, predvsem pa to mora biti prioritarna naloga delovodij. Luči je treba pogasiti, kadar to ni v škodo delavcu in kvaliteti (na začetku izmene, med malico, na koncu izmene, če je dobra dnevna svetloba, če ustreza lokalna osvetlitev). Potrebno je spremljati tudi potrebe po osvetlitvi in temu primerno prilagajati število svetil, grupiranje stikal itd.

Še večji so možni prihranki pri ventilaciji in prezračevanju. Pri vseh prekinitev je potrebno izključiti tudi ventilacijo. Enako velja tudi za prezračevanje. Pri prezračevanju je še posebej potrebno opozoriti, da nastopajo obdobja in okolje, kadar prezračevanje ni nujno, saj odvečno prezračevanje troši samo energijo, ne more pa

Obdelava pet za smuči

dodatno vplivati na izboljšanje pogojev.

Posebno opozarjam na uničujoči efekt varčevanja pri odpravljanju ozkih grl v proizvodnji. Kadar organiziramo delo na enem ali dveh strojih. Pri takih akcijah zasledujemo »primarni cilj« količin ali podobno, pri tem pa se neredko dogaja, da delamo na enem ali dveh strojih, katerih instalirana moč znaša 5—10 KW, vzporedno pa teče ventilator 130 KW, kompresor 15 KW in gori 20 svetil. Če so takšne akcije potrebne, jih je potrebno organizirati za večje skupine. Nasprotno smatram, da nima nihče moralne pravice na račun navideznih učinkov neracionalno trošiti električno energijo.

V primerih prekinitve dela na stroju (malica in podobno) je potrebno stroj izključiti v celoti in ne pustiti, da tečejo spremljajoči agregati na stroju. V perspektivi želimo začeto akcijo nadaljevati in eventuelno tudi stimulirati.

Vsekakor, kot je že omenjeno, leži glavni delež na ramenih delovodij, tehnologov in drugih, ki organiziramo in vodimo delo v proizvodnji in tudi administraciji.

Za zaključek še opozorilo, da tudi doma ne smemo zanemariti varčevanja, saj s tem ne samo sebi prihranimo stroške, temveč doprinesemo svoj delež širšim vidikom, privarčevati čimveč energije, da bo le ta ostala tudi za tiste, ki nas bodo nasledili.

Doma največ prihranimo, če smotno uporabljamo moč svetil in lokalno razsvetljavo. Nikakor ne smemo pozabiti na nižjo tarifo, predvsem pri večjih potrošnikih: termoakumulacijske peči, bojlerji, likanje itd. S tem, da trošimo električno energijo v drugi tarifi, ustvarjamo neposredne prihranke sebi, poleg tega pa koristimo energijo takrat, ko je le-ta v večjih količinah razpoložljiva. Prihodnjic toplotna energija. Vinko Selčan

Izobraževanje in štipendiranje v II. polovici leta 1982

Ker je to čas, ko se je pričelo novo šolsko leto, si najprej oglejmo koliko novih štipendistov imamo in za katere poklice:

4 štipendisti za poklic obdelovalec lesa

1 štipendist za poklic lesar

2 štipendista za poklic lesar širokega profila

5 štipendistov za poklice strojni mehanik

1 štipendist za poklic ekonomski tehnik

1 štipendist za poklic inženir strojništva.

Pri ugotavljanju vzrokov, zakaj ni večjega odziva na razpisane štipendije (zavrnjene so bile le tri vloge za poklic obdelovalec lesa), predvsem za 3-letne programe srednjega izobraževanja (lesar širokega profila, strojni mehanik, strugar, rezkalec, ...), smo ugotovili, da učenci, ki so pred izbiro poklica, nimajo prave predstave o delih in nalogah, ki jih opravljajo delavci določenih profilov poklicev, prav tako pa tudi niso dovolj informirani o možnostih zaposlitve po končanem šolanju. Prav na podlagi teh dveh informacij in ob upoštevanju svojih zmožnosti in želja naj bi se učenci odločali pri izbiri poklica. Zato smo se povezali z osnovno šolo A.T.Linharta

iz Radovljice. Namen pove-zave je predvsem ta, da učence seznanimo s poklici, kateri so potrebni ELAN-u in o možnostih zaposlitve po končanem šolanju v naši DO. Sodelovanje poteka v treh fazah in sicer:

I. faza: enodnevno proizvodno delo učencev 8. razredov v mesecu oktobru in novembru

II. faza dan poklicnega usmerjanja za učence 7. razredov in za učence 8. razredov, ki se še niso dokončno odločili pri izbiri poklica v mesecu decembru

III. faza: enodnevno proizvodno delo učencev 7. razredov v mesecu marcu in aprilu.

Prvi dve fazi sta sedaj že za nami in lahko rečemo na obojestransko zadovoljstvo. Proizvodno delo je opravilo 53 učencev 8. razredov. Opravljali so lažja dela v TOZD Smuči, TOZD Športna orodja, TOZD Vzdrževanje in v skladišču surovin (kaj menijo učenci o proizvodnem delu si lahko preberete v Smučini). Dan poklicnega usmerjanja pa je potekal ob sodelovanju vseh večjih DO v okolici (ELAN, Veriga, Almira, ...), ki so v sliki in besedi predstavili učencem poklice s svojih področij. Mi

smo si za to priložnost izposidili od Alplesa film »Lesar bom« katerega so si učenci z velikim zanimanjem ogledali. Film so si ogledali tudi učenci osnovnih šol v Lescah in Zabreznici. Pred nami je sedaj še III. faza, ki bo že delno pokazala rezultate tega sodelovanja, dokončno pa nj bi se ti rezultati pokazali ob izidu skupnega razpisa štipendij.

Če si ogledamo sedaj še interes delavcev za izobraževanje ugotavljamo, da je ostal na isti točki kot pred dopusti — ga skoraj ni. Kljub mnogim razpisom za izobraževanje ob delu, se je za to obliko izobraževanja odločil le en delavec, ki je z DO sklenil tudi pogodbo o strokovnem izobraževanju, dva pa sta obiskovala jezikovne tečaje. (Ob tem koristim priliko in prosim vse, ki se izobražujejo ob delu, pa z DO nimajo sklenjene pogodbe o strokovnem izobraževanju, da to sporočijo kadrovski službi.) Večji interes pa kažejo delavci za krajše strokovne seminarje, s katerimi delavci izpopolnjujejo in obnavljajo že pridobljeno znanje.

Ponovno bi opozoril na neresnost delavcev pri opravljanju izpitov za pridobitev interne polkvalifikacije. Če-

prav so po naših samoupravnih aktih delavci brez ustrezne izobrazbe dolžni opraviti ta izpit, je na popravne izpite v mesecu decembru prišlo od 20 delavcev le 5 delavcev.

Če smo že začeli sestavek s štipendiranjem, pa ga z isto temo še zaključimo in sicer z obvestilom o razpisanih štipendijah za šolsko leto 1983/84:

obdelovalec lesa (18 mes.)	2 štipendiji
lesar (24 mes.)	2 štipendiji
lesar širokega profila	7 štipendij
sedlar	1 štipendija
obdelovalec kovin (18 mes.)	1 štipendija
strojni mehanik	7 štipendij
strugar	3 štipendije
varilec SR	1 štipendija
rezkalec	1 štipendija
obratovni električar	2 štipendiji
inženir strojništva	1 štipendija
inženir strojništva, diplomirani	1 štipendija
ekonomski tehnik	2 štipendiji.

Prijave na razpisane štipendije bo na obrazcih DZS 8,40 sprejemala kadrovska služba po objavi skupnega razpisa v časopisu Delo v sredini meseca marca.

Antolin Rudi

Rezultati ankete o letovanju v naših počitniških enotah

Od 10. 12. 1982 do 30. 12. 1982 je Splošni sektor razpisal Anketo o letovanju v naših počitniških enotah. Namen ankete je bil, da bi ugotovili čim bolj realno stanje, in da bi na podlagi rezultatov poskušali spremeniti oz. izboljšati situacijo. Anketne liste so dobili vsi delavci zaposleni v ELAN-u ob izplačilu OD.

Do 30. 12. 1982, kolikor je trajala anketa, smo prejeli samo 186 izpolnjenih anketnih listov. To nam onemogoča, da bi ugotovili dejansko stanje, saj teh 186 anketnih listov pomeni samo ca. 19 % zaposlenih, vemo pa, da v naših počitniških enotah letuje vsako leto ca. 260 družin.

1. vprašanje: Ali ste zainteresirani za letovanje v naših počitniških enotah?

DA — 180 Ne — 3 Brez odg. — 3

2. vprašanje: Ali vam odgovarja dosednji termin letovanja 7 dni?

DA — 58 NE — 117 Brez odg. — 11

3. vprašanje: Ali bi vam bolj odgovarjal termin 10 dni?

DA — 134 NE — 42 [Brez odg. — 10

4. vprašanje: Ali ste glede na trenutni gospodarski položaj (posebno v zvezi z bencinsko krizo) še zainteresirani za letovanje v Pokoštanjih (preko 400 km v eno smer)?

DA — 36 NE — 146 Brez odg. — 4

5. vprašanje: Ali mislite, da bi bilo bolje prikolice iz Pako-štan premestiti bliže (npr. v Istro)?

DA — 142 NE — 36 Brez odg. — 8

6. vprašanje: Ali mislite, da je v redu, da so prikolice oz. počitniške enote v več krajih?

DA — 172 NE — 9 Brez odg. — 5

7. vprašanje: Ali ste zadovoljni s trenutnimi lokacijami?

DA — 163 NE — 15 Brez odg. — 8

8. vprašanje: Morebitni kakršnikoli predlogi v zvezi z letovanjem:

Na to točko je bilo več pripomb oz. predlogov, ki pa so si sledili takole:

- a) največ predlogov (11) je bilo v zvezi kolektivnim dopustom, predvsem zaradi tega, da bi bile kapacitete boljše izkoriščene (ukinitve kolektivnega dopusta, delitev kolektivnega dopusta na dva dela, kolektivni dopust po TOZD),
- b) 8 predlogov je bilo, da bi bile počitniške kapacitete v takih krajih, kjer je možen dostop z javnimi prevoznimi sredstvi, oz. da bi se organiziral skupinski prevoz,
- c) 6 predlogov je, da bi bile počitniške kapacitete v gorah oz. zimsko športnih centrih,
- d) 4 predlogi, da bi se prikolice nameščale samo v boljše urejenih kampih, oz. da bi prikolice iz slabo urejenih kampov (Baška na Krku) premestili v boljše urejene kampe,
- e) 3 predlogi, da bi več prikolice namestili v turističnih kampih,

Poleg tega je bilo še več predlogov oz. pripomb, ki pa so zgolj osebna mišljenja oz. interesi posameznikov, ter več predlogov, kje naj bi bile počitniške enote (otok Rab — Raj-ska plaža, Umag, Novi grad, Poreč, Pula, Crikvenica, Rovinj, Premantura, Medulin, Makarska, Črnogorsko primorje).

Vsi ti predlogi za kraje so bili navedeni samo po enkrat in so zgolj želje posameznikov.

Rezultate ankete je na svoji seji obravnavala komisija za družbeni standard in je tudi sprejela določene ukrepe.

Zdravko VIDIC

5. srečanje organizatorjev obveščanja — Maribor 1982

O DELU SKUPINE, KI JE OBRAVNAVALA OBVEŠČANJE V ZDRUŽENEM DELU

Namen dela v skupini, ki se je ukvarjala z aktualnimi problemi obveščanja v organizacijah združenega dela, je bil dobiti sliko stanja na tem področju, prispevati k izmenjavi izkušenj, vse to pa naj bi služilo kot podlaga za politično aktivnost sindikalnih organizacij na vseh ravneh, pa tudi kot dobra izkušnja za delo v lastni organizaciji združenega dela. Mislim, da tega nismo v celoti dosegli, kljub temu, da je razpravljalo kar precej udeležencev in da smo se dotaknili številnih problemskih sklopov. Pa vendarle nismo zadosti temeljito odgovorili na vprašanje, koliko so dosežanje sindikalne usmeritve in stališča prispevala k napredku v obveščanju v organizacijah združenega dela, in če niso, zakaj ne in kaj je treba na tem področju dopolniti oziroma spremeniti. Vendarle so se v posameznih razpravah ob že večkrat ugotovljenih problemih in težavah pojavili tudi novi vidiki in poudarki. Nekaj teh in pa nekatere druge ugotovitve, ki jih je omenjalo več razpravljalcev, bom skušal na kratko povzeti.

Prva taka ugotovitev je, da informiranje mnogokrat preveč ali izključno temelji samo na glasilu. Zaradi objektivnih potreb po sprotnejši in hitrejši informaciji pa vedno bolj dobivajo veljavo druga posredna sredstva obveščanja na čelu s tako imenovanimi informativnimi bilteni. Ko pa je v delovni organizaciji postavljen kolikor toliko celovit sistem obveščanja, pa glasila v okviru tega dobivajo specifično vlogo povezovalno razvojnega dejavnika, pri čemer ima veliko vlogo prav uresničevanje konkretne uredniške politike. Preseganje ozkih tozgovskih in podobnih ozkih pogledov ter spremljanje uresničevanja sprejetega in dogovorjenega sta zgolj dve možnosti konkretnega novinarsko-organizatorskega angažiranja, kjer je dolgoročno mogoče dosegati dobre rezultate. Teza, da je treba bolj upoštevati objektivno razliko med tako imenovanimi kla-

sičnimi novinarskimi prijemi v glasilih in informacijami za neposredno odločanje v samoupravnih organih, je vredna premisleka, praktično pa se to seveda bolj kaže v večjih in sestavljenih organizacijah, kjer imajo tako imenovano službo za informiranje in oddelek za samoupravljanje. V sindikatu smo se vseskozi zavzemali za povezovanje vseh teh služb, oddelkov in dejavnosti, kar toliko bolj pride do veljave v manjših delovnih organizacijah, ki nimajo poklicnih delavcev za ta področja in torej isti delavci delajo eno in drugo.

Več razpravljalcev je omenjalo tudi status organizatorjev obveščanja, novinarjev in urednikov; prizadevanj za večje poenotenje tega statusa kot da je bilo premalo ali pa niso obrodila skoraj nikakršnih sadov. Ne glede na normativno opredeljenost položaja organizatorjev obveščanja, novinarjev in urednikov, kar vse zahteva tudi posebne izobrazbene profile, pa smo ugotovili, da je ta položaj v marsičem odvisen od tega, kako se uveljavijo sami s svojo izobrazbo, aktivnostjo in znanjem.

Razprave o avtorskih honorarjih so pokazale, da ti še vedno niso predvsem v funkciji pridobivanja novih sodelavcev, ki jim posredovanje podatkov in informacij ni redna delovna obveznost.

Razprava o ekscesnih primerih v obveščanju je med drugim pokazala, da težnje po monopolizaciji informacij in sredstev obveščanja še niso preteklost, ampak aktualna nevarnost. V takih primerih novinarji — organizatorji obveščanja neredko ostanejo sami, družbenopolitične organizacije pa svoje vloge ne odigrajo dovolj hitro in učinkovito. Pa še nekaj. Poslovodni organi očitno ne poznajo normativne ureditve tega področja, obstoječe oblike izobraževanja teh kadrov pri gospodarski zbornici — vsaj kar se obveščanja v združenem delu tiče — pa ne nudijo takorekoč nikakršne vednosti.

Ob naraščanju števila različnih posrednih in neposrednih oblik, sredstev in načinov obveščanja in ob poskusih, da bi v vsaki organizaciji posebej opredelili nekaj osnovnih minimalnih oziroma obveznih informacij

— seveda na podlagi teh, ki jih zahteva zakon o združenem delu — se pojavlja problem, da je informacij, seveda ne vedno najpomembnejših, preveč; s tem sta povezana selekcija informacij ter vprašanje, kdo jo opravlja. To je vse še preveč prepuščeno znanju, hotenjem in interesom posameznikov, pa naj bodo to ali »dobronamerni novinarji, uredniki in organizatorji obveščanja« ali pa »monopolistično nastrojeni poslovodni delavci« oziroma v njihovem imenu strokovne službe.

Ne nazadnje smo ugotavljali, koliko delavci zaupajo posrednim sredstvom obveščanja, kakšna je odmevnost in odzivnost teh sredstev. Nekateri podatki govorijo o glasilih kot virih informacij, ki jih delavci relativno visoko cenijo, po drugi strani pa je največja stopnja zaupanja izražena pri zborih delavcev, kar govori o nezmanjšanem pomenu govorjene besede.

Novost v razpravah na srečanju je bilo vprašanje, kako reševati problematiko informiranja v dislociranih obratih oziroma detaširanih delavcev v tujini. Enotnejše oblike obveščanja pa tudi izkoriščanje prednosti sodobne komunikacijske tehnologije ne morejo biti samo stvar organizatorjev obveščanja. Gotovo je to treba reševati tudi v okviru posameznih panog in dejavnosti. Tudi obveščanje tam, kjer so posamezne delovne enote, obrati ali temeljne organizacije v različnih republikah, in tam, kjer dela dosti delavcev iz drugih republik, je bilo omenjeno. Na tem področju so izkušnje sila različne, je bilo omenjeno, pa vendar

se ni moč znebiti vtisa, da nismo izkoristili vseh možnosti, ki so nam na voljo.

Malo ali pa skoraj nič nismo razmišljali o razmerju med normativnim urejanjem problematike in politično akcijo, čeprav ne gre za dve povsem ločeni stvari. Vendarle gre dodati, da ni odveč sindikalne aktiviste znova in znova opozarjati na pomen in značilnosti dobrega obveščanja, na vlogo sindikata pri tem in na nujnost, da sindikat, če nekaj zahteva od drugih, tudi sam daje zgled.

Kar pa zadeva izobraževanje, postaja vedno bolj aktualna potreba po regijskem in panožnem strokovnem in političnem izobraževanju novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu, pa tudi po posebnih oblikah izobraževanja za sindikalne delavce in člane samoupravnih organov.

(Matjaž Kek)

O DELU SKUPINE, KI JE OBRAVNAVALA OBVEŠČANJE V ZVEZI SINDIKATOV SLOVENIJE

V skupini, ki je razpravljala o aktualnih problemih obveščanja v Zvezi sindikatov Slovenije je sodelovalo več kot 40 udeležencev srečanja. 22 udeležencev, ki je razpravljalo, je s primeri iz svojih delovnih okolij predstavilo svoje delo, medtem ko širših političnih opredelitev in ocen, ki izhajajo iz usmeritev Zveze sindikatov Slovenije na tem področju, v glavnem ni bilo. Kljub temu je bilo moč razbrati aktualne in konkretne probleme in vprašanja, s katerimi se ukvarja komisije za obveščanje pri občinskih svetih zveze

Referendum

sindikato, in probleme, ki nastajajo pri informiranju delavcev v ozidih. Med posebej poudarjenimi problemi velja omeniti kadrovske in organizacijske težave ter določeno neenotnost pri organiziranju in usmerjanju vsebine informiranja delavcev. V vsebinskem pogledu velja opozoriti na posamezne primere prakticističnih in pragmatičnih pristopov, ki zamegljujejo in otežujejo uresničevanje dolgoročnih interesov delavskega razreda. Čeprav o sami vsebini posameznih oblik informiranja ni bilo podrobnejših razprav, je moč sklepati, da to področje delovanja organizatorjev obveščanja ni zanemarjeno, pač pa manjka konkretnih usmeritev.

Večina razpravljalcev je kritično ocenila stalno povečevanje različnih oblik posrednega, torej pismenega informiranja delavcev, kot so različna periodična glasila, bilteni ipd., in se zavzela za bolj smotrno in učinkovitejše oblike informiranja. Treba je reči, da se razpravljalci v glavnem niso dotaknili vloge in nalog informiranja v zvezi sindikatov, ampak so zlasti pripovedovali o izkušnjah s področja operacionalizacije nalog sindikatov pri uveljavljanju čim bolj učinkovitega informiranja delavcev za samoupravno odločanje.

Nekatere razprave so skladno z uvodnimi besedami poudarjale, da je sedanje informiranje v zvezi sindikatov predvsem za vrha navzdol ustrezno, čeprav je bilo tudi nekaj kritičnih pripomb na oblike in vsebino. Slednje so bile zlasti o tem, naj se tako imenovane »rdeče« Informacije namenijo širšemu krogu sindikalnih delavcev. Razpravljalci so prav tako menili, da dosedanje oblike informiranja znotraj zveze sindikatov (Informacije RS ZSS, Informacije RS ZSS za obveščanje v združenem delu, Delavska enotnost in Sindikalni poročevalec) ustrezajo potrebam za delovanje v temeljnih okoljih in še posebej za usmerjanje informiranja. Zato obstoječih oblik ni potrebno spreminjati.

Kljub izredno pestri in razgibani razpravi ni bilo ocene povratnega informiranja v zvezi sindikatov, kar lahko pomeni, da organizatorji obveščanja ne čutijo potrebe, da bi o aktualnih dogajanjih v njihovem okolju obvestili višje organe zveze sindikatov. Pri tem ne gre za formalističen pristop k informiranju v zvezi sindikatov, pač pa za to, da je za čim bolj učinkovito delovanje orga-

nov zveze sindikatov povratno informiranje nujno potrebno. Povratna informacija deloma prihaja prek institucionaliziranih povezav med posameznimi organi zveze sindikatov, vendar je ta informacija največkrat nesistematična in ne daje realne podobe določenega problema, procesa ali dogajanja, ki je pomembna za nadaljnjo akcijo zveze sindikatov. Ne gre zgolj za to, da bi organizatorji obveščanja v združenem delu pa razne komisije in organi sami opravljali funkcijo pretoka informacij v obeh smereh, ampak za to, da bi ti s svojim idejno-političnim in strokovnim znanjem organizirali ta pretok. V nekaterih osnovnih in občinskih organizacijah zveze sindikatov se ta funkcija v praksi že uresničuje, čeprav lahko ocenimo, da večina namesto da bi organizirala in usmerjala pretok informacij, te informacije sama ustvarja in jih posreduje.

Iz razprave smo tudi ugotovili, da v praksi šepa medsebojno sodelovanje in usklajevanje aktivnosti na področju informiranja zlasti med družbenopolitičnimi organizacijami na ravni občine kot tudi na nivoju posamezne delovne organizacije ali tozda. Tu se še ni uveljavila vloga SZDL kot koordinatorja in usmerjevalca skupnih nalog na tem področju. Eden izmed razlogov za tako stanje je tudi v tem, da so kadri oziroma nosilci informiranja isti v vseh teh organizacijah. Na tem področju tudi INDOK centri niso uveljavili svoje vloge.

Odgovornost za uresničevanje usmeritev za obveščanje v zvezi sindikatov je spriču vsebinskih in metodoloških nedoslednosti še dokaj zamegljena in ni popolnoma jasno, za kaj je posameznik ali organ v zvezi sindikatov tudi odgovoren na področju informiranja.

Razpravljalci so poleg tega, da so nanizali vrsto praktičnih izkušenj pri informiranju delavcev v združenem delu, opozorili tudi na velike stroške, ki stalno naraščajo, še zlasti ob usmeritvah na pismene oziroma posredne oblike informiranja. Zavedajoč se resnih gospodarskih razmer so menili, da bi bilo treba te oblike skrbno in skrajno smotrno mero in z usklajevanjem vseh možnih oblik informiranja povečati učinkovitost in hkrati zmanjšati stroške.

Hkrati so razpravljalci ugotovili, da so na prejšnjih srečanjih večinoma razpravljali o podobnih primerih kot na tem in sprejemali

ustrezne usmeritve, ki pa niso bile uresničene v celoti. Zato bi bilo dobro razmisliti o novih, bolj dodelanih oblikah tovrstne izmenjave delovnih izkušenj in usposabljanja organizatorjev obveščanja.

Pavle VRHOVEC

USMERITVE ZA AKTIVNOST ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE PRI OBRAVNAVI ZAKLJUČNIH RAČUNOV ZA LETO 1982

V Zvezi sindikatov Slovenije sprotne obravnavanju rezultatov gospodarjenja v organizacijah združenega dela dajemo posebno pozornost. Tako je pri republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije pripravljen pripomoček za delavce v združenem delu (Knjižnica Sindikati — Izhodišča za sprotne obravnavanje rezultatov gospodarjenja — avgust 1980) ter vsebinsko in organizacijsko dograjevanje tega pripomočka z usmeritvami republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za aktivnost sindikatov in drugih dejavnikov pri presojanju rezultatov gospodarjenja med enakimi ali sorodnimi organizacijami združenega dela (julij 1982).

Kljub temu pa ugotavljamo na osnovi nekaterih predloženih poročil poslovnih organov v zadnjem obdobju, da ta niso pripravljena v skladu z našimi usmeritvami. Največkrat so pripravljena kot računovodski, bilančni prikazi stanja s skromnimi kvalitativnimi ocenami rezultatov gospodarjenja. Zaradi navedenega smo tudi v »Naloge ZSS v boju za nadaljnji družbenoekonomski razvoj na socialističnih samoupravnih temeljih«, sprejete na 10. kongresu ZSS, zapisali: »da bomo zaostriili odgovornost poslovnih organov za pravočasno in razumljivo pripravo poročil, ki so podlaga za odločanje delavcev o gospodarjenju«.

I. V akciji zaključni računi za leto 1982 moramo v sindikatih zahtevati od poslovnih organov takšno vsebino poslovnih poročil, ki bodo delavcu povedala:

1. koliko se uresničuje njegova pravica, da v temelj-

ni organizaciji združenega dela upravlja celoten prihodek, koliko je gospodar pogojev, sredstev in rezultatov svojega dela;

2. v kolikšni meri se uveljavljajo samoupravni družbenoekonomski odnosi, dohodkovni odnosi, to je odnosi pridobivanja dohodka, skupnega prihodka, svobodne menjave dela v tekoči in razširjeni reprodukciji kot pogoja za uresničevanje ciljev gospodarske stabilizacije;

3. koliko so se uresničili cilji, predvideni s sprejetimi planskimi dokumenti, upoštevajoč cilje gospodarske stabilizacije, sprejete v sklepih in stališčih družbenopolitičnih organizacij in skupščinah družbenopolitičnih skupnosti (predvsem v zborih združenega dela), kot so:

- povečevanje izvoza na konvertibilno področje,
- zmanjševanje uvoza,
- programi varčevanja s surovinami, materialom, energijo,
- skrb za lastno finančno likvidnost,

- uveljavljanje kvalitativnih dejavnikov razvoja (produktivnost dela, ekonomičnost, rentabilnost poslovanja itd.),

- delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, upoštevajoč družbene usmeritve,

- boljše vrednotenje proizvodnega dela, težjih pogojev dela, strokovnega in kreativnega dela;

4. v kolikšni meri je dosežena rast dohodka posledica rasti cen, v kolikšni meri pa kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja; ali se predlaga izločitev izjemnega dohodka; kolikšen delež povečanja rasti dohodka na osnovi inovacij, racionalizacij ali drugih oblik ustvarjalnega dela;

5. kakšna je socialna in materialna varnost delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki.

II.

Ob obravnavi poslovnih poročil poslovnih organov morajo biti delavcem tudi zagotovljene informacije o rezultatih dela z združenimi sredstvi izven svoje temeljne organizacije združenega dela, ne glede na to, ali so ta združena na osnovi samoupravnih sporazumov ali zakonov.

V ta namen v sindikatih dajemo pobudo samoupravnim interesnim skupnostim družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje, bankam, zavarovalnicam, samoupravnim interesnim skupnostim za ekonomske odnose s tuji-

(Nadaljevanje na 10. strani)

no, da v mesecu januarju 1983 pripravijo poročila o delu in poslovanju v letu 1982. Ta poročila morajo vsebovati analizo uresničevanja sprejetih planov v letu 1982 kakor tudi analizo uresničevanja sprejetih družbenih usmeritev za ta področja.

III. V tistih organizacijah združenega dela, kjer bodo ugotovljene motnje v smislu 152. člena zakona o združenem delu, moramo sindikati zahtevati predložitev programa ukrepov za odpravo motenj.

V primeru ugotovljenih izgub moramo sindikati vztrajati na predložitvi sanacijskih programov v skladu s sprejetimi stališči centralnega komiteja ZKS, Skupščine SR Slovenije kakor našimi stališči. V organizacijah združenega dela z izgubami je potrebno še posebej pozorno oceniti odgovornost poslovnih organov, strokovnih služb in samoupravnih organov.

IV. Na osnovi predloženih poročil o poslovanju v letu 1982 morajo delavci tudi oceniti, koliko so bili spoštovani sprejeti dogovori, sporazumi, h katerim so pristopili za uravnavanje odnosov pri pridobivanju in razporejanju

dohodka. Na osnovi te ocene morajo delavci opredeliti odgovornost poslovnih organov, strokovnih služb ter tako pričeti uresničevati zahtevo po spoštovanju zakonitosti, sprejetih sporazumov in dogovorov.

V. Na osnovi razprave o rezultatih gospodarjenja v letu 1982 morajo delavci oceniti delo poslovnih organov ter sprejeti program ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti pri delu in poslovanju z družbenimi sredstvi.

VI. Osnovne organizacije sindikata, konference v delovnih organizacijah in koordinacijski odbori v sestavljenih organizacijah morajo poskrbeti, da bodo poslovna poročila ter programi v skladu s temi usmeritvami obravnavani v svojih organih še pred dokončnim sprejemom zaključnih računov na zborih delavcev ter se bodo do njih politično opredelili, svoja stališča pa naj posredujejo delavskim svetom in zborom delavcev. Na enak način naj poslovanje predhodno ocenijo organi samouprave delavske kontrole ter zbor delavcev seznanijo s svojimi ugotovitvami.

(iz Sindikalnega poročevalca št. 6, 9. decembra 1982)

Aforizmi

Nekemu prijatelju sta odpovedala vid in sluh. Pa je vprašal zdravnika, če je to krematorij. Ne, pravi zdravnik, za sedaj le klimakterij.

Močni in zdravi ljudje tekmujejo, stari in nemočni pa jim sodijo.

Znervira vas žena pa začnete delati neumnosti na cesti. Potem naletite na miličnika, ki ga je prav tako znervirala žena in on vam vzame voziščno dovoljenje. Kako naraavno!

Naše mesto nima dovolj obrtnikov in serviserjev. Ko smo načrtovali lepo prihodnost, smo si jo zamislili brez okvar.

Poslušali smo neko žensko, ki je klela taksista. Da bi ti elektro števec delal kot taksimeter!

Nekdo je bolj ljubimec kot mož svoji ženi. Prihaja redko, iznenada in vedno hiti.

Nismo več tako ubogi, da bi zdravje proglašali za največje bogastvo. Pa naj sedaj še drugi bodo malo zdravi, lačni in žejni vsega.

Hišni pomočniki kupite klavir, da ne more na hitro spokati in oditi.

Včeraj je na roditeljskem sestanku nekdo vstal in zavpil: »Dajte mi dobrega otroka, pa boste videli kakšen oče sem jaz!«

V modo se vračajo ženske nogavice s šivom, ker se premnogi moški niso mogli orientirati. Sedaj, pojdite za šivom in ne boste zašli.

Predsednik IGD pozdravlja goste

Letni občni zbor IGD Elan

22. 1. 1983 je bil redni letni občni zbor gasilcev v Elanu.

Občnega zbora so se udeležili: predstavnik OGZ Radovljica, sektorski poveljnik, predstavnik SIS za požarno varnost občine ter požarni občinski inšpektor. Posebej smo pozdravili predstavnike pobratenih društev iz Bukoške in Tržiča ter sosednjih gasilskih društev.

S strani DO Elan so bili na občnem zboru navzoči: predstavnik podjetja, predsednik DS — DO Elan, predstavnik ZK in predstavnik sindikata.

V poročilih je bilo podano enoletno delo društva s problematiko gasilstva v Elanu.

Pod posebno točko je tov. Resman podal poročilo o pripravah za izgradnjo gasilskega orodišča. Za izgradnjo gas. orodišča so pripravljene vsi projekti, urejena je tudi vsa lokacijska dokumentacija. Potrebno bo le zagotoviti ustrezna denarna sredstva, gasilci pa so se tudi obvezali, da bodo s prostovoljnimi delom pomagali pri gradnji.

V sami razpravi so se posamezni predstavniki dotaknili problematike gasilstva in obenem pozdravili občni zbor. Tov. Vrečko je predvsem orisal težko gospodarsko situacijo v svetu in tudi v Elanu. Potrebno bo veliko truda in angažiranosti vseh zaposlenih, da bomo prebrodili nastale težave. Sektorski poveljnik tov. Vidic je ocenil pozitivno aktivnost društva na tekmovanjih in v drugih oblikah gasilskega udejstvovanja.

Predstavnik OGZ tov. Smole je v svojem poročilu poudaril, da moramo čim prej strokovno usposobiti vse gasilce, dotaknil pa se je

tudi delovanja med sosednjimi društvi. V letošnjem letu bodo tudi predkongresna tekmovanja in je potrebno, da se tudi gasilci Elana na ta tekmovanja čim bolj uspešno vključijo. Požarno varnostni inšpektor tov. Hrovat Bojan je navedel, da je bilo na področju požarne preventive v Elanu narejenega že veliko. Smatra, da je največji problem pomanjkljiv in neodgovoren odnos nekaterih vodstvenih delavcev v proizvodnji do požarne varnosti. Projekt za gas. orodišče ne sme ostati na papirju, ampak je nujno potrebno, da se ta problem tudi enkrat reši.

Občni zbor sta pozdravila predstavnika IGD Papirnice Vevče in IGD Slovenijales Radomlje, ki sta v svojih poročilih orisala probleme svojih gas. društev ter načine kako poizkušajo najti rešitve pri urejanju požarne varnosti v njihovih DO.

Občni zbor sta pozdravila tudi predstavnika pobratenih društev GD Bukošek in IGD BPT Tržič in zaželela še tesnejšega sodelovanja z gasilci Elana.

Predsednik GD Bukošek, je v znak dobrega sodelovanja, na občnem zboru poklonil gasilcem Elana grafiko znanega slikarja iz Brežic. Predstavnik GD Begunje se je predvsem zahvalil našim gasilcem za pomoč pri izvedbi proslave 100 let njihovega društva, v razpravi pa so občni zbor pozdravili tudi ostali vabljeni gostje in predstavniki sosednjih gasilskih društev.

Po zaključku razprave je predstavnik OGZ podelil značke za 10 letno delo naslednjim našim gasilcem in gasilcem: Valant Ivanki, Triplat Mariji, Bizjak Milici, Šiška Alojzu.

V nadaljevanju je občni zbor potrdil predlog zaključnega računa za leto 1982 ter sprejel plan dela in finančni plan za leto 1983.

Po zaključku uradnega dela občnega zbora je bila skromna zakuska za vse udeležence v obratu družbene prehrane.

Ob zvokih muzike »Tacman« smo si gasilci še v prosti besedi izmenjali izkušnje in v prijetnem vzdušju zaključili še eno izmed uspešnih let dela gasilstva v Elanu.

Z. B.

Kronika o razvoju športa v Begunjah

NEKAJ GRADIVA IZ VSEGA ZAČETKA

Perko dipl. ing. Gabrijel je rojen 1923 v Begunjah. Po osnovni šoli v Begunjah je nadaljeval študij na gimnaziji v Kranju. Po prekinitvi med vojno je končal 1946. leta gimnazijo in fakulteto za strojništvo v Ljubljani, kjer je leta 1953 diplomiral.

Od 1953 do 1954 je delal kot konstruktor v Litostroju v Ljubljani, od 1954 do 1958 v tovarni ELAN kot tehnični vodja, od 1958 do 1965 na Tehnični srednji šoli v Krškem kot profesor strokovnih tehničnih predmetov in od 1965 do 1977 v šolskem centru ISKRA v Kranju kot direktor centra, kjer je danes profesor strokovnih predmetov na Srednji tehnični šoli.

S smučanjem je začel leta 1933 v SK Begunje in je kot smučar aktiven še danes. Učitelj smučanja je od leta 1952. Vsako leto vodi smučarske tečaje s šolsko mladino in starejšimi v Begunjah v organizaciji TVD Partizan. Tečaje je vodil od leta 1972 tudi v šolskem centru Iskra v zimski šoli v naravi.

Bloški smučarji

Začetki smučanja v Begunjah in okolici segajo v čas prve svetovne vojne, ki je posegla na naše ozemlje in to posebno v vrste naših mladih gorenjskih fantov. Ti so bili množično vpoklicani v avstro-ogrsko armado in tako so »ajnrnikali« tudi osemnajstletni fantje iz Begunj in bližnjih vasi (Kolman Janez iz Zapuž, Prešeren Jaka iz Begunj in Avsenek Frida iz Zapuž).

Janez Kolman

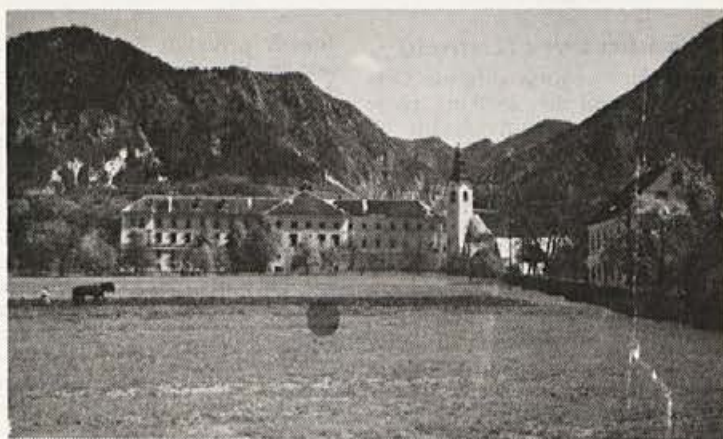
Poleg teh so odšli pa se nikdar več vrnili mnogi, ki so ostali na prostranih bojiščih Evrope in so njihovi grobovi neznani. Leta 1915 so v avstro-ogrski armadi zbirali močne, zdrave in pogumne fante, ki so bili do-

ma iz hribovskih krajev. Te fante so predvideli za bodoče smučarje-planince. Posebno so bili zaželeni fantje z Gorenjske in tako so prišli v smučarski vojaški oddelek tudi naši rojaki: Avsenek Frida, Kolman Ja-

X Jaka Prešeren

nez in Prešeren Jaka. Konec leta 1915 so bili poslani v smučarsko-planinsko šolo v Mitterendorf pri Weissen See-ju, severno od Dachsteina v Gornjeavstrijskih Alpah. V tej šoli so bili organizirani vojaški smučarski tečaji po organizacijskih navodilih Georga Bilgerja (1873–1934), ki je bil tedaj višji oficir v avstro-ogrski armadi. Zaslužen je bil za širjenje smučanja v armadi in učenci teh šol so po vojni prenesli smučanje in smučarsko opremo širom Evrope in tudi k nam. Georg Bilger je z uspehom koristil tedanjo smu-

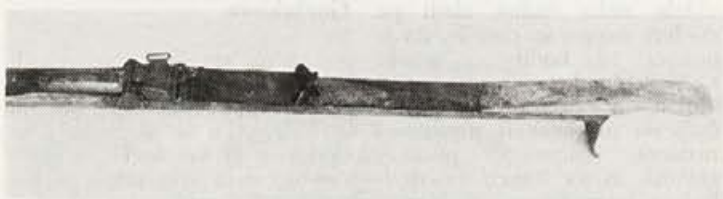

Stare Begunje s cerkvijo — po prvi svetovni vojni

čarsko tehniko Zdarskija, ki je obstojala v pluženju z eno palico, kot so jo uporabljali že naši stari bloški smučarji. V tej tehniki so uporabljali tudi nordijsko-smučarsko tehniko telemarka in kristianije. Bilger je izpopolnil smučarsko opremo in sicer je namesto ene palice uvedel dve in je smučem dodal smerni žlebič. Smuč je po dolžini opremil tudi z različnimi širinskimi izmerami (od stopala so se smuči širile proti krivinam in repom) in s tem dosegel lažje in boljše krmarjenje. Izpopolnil je vezistreme Zdarskega (Lilienfeldska vez), ki je imela pred čevljem mehanizem z vzmetjo, gibljive stranske ploščice za prstni jermen in dvizžno pločevinasto stopalo z regulacijo za različne velikosti čevljev.

gerjevi smučarski šoli smuk naravnost, plug, plužne zavoje in telemark. Vadili so najprej z eno palico in pozneje z dvema, kar je bilo zelo ugodno tudi za hojo na smučeh. Smučanje so vadili po prostem terenu, po celem snegu in po krajšem času take vadbe tudi med vratci. V šoli smučanja so vadili tudi skoke, in sicer na treh različnih skakalnicah in na največji je bilo možno skočiti tudi 16 m. Ker so bili tečaji smučarsko-planinski, so imeli mnogo planinskih pohodov, s popolno vojaško in planinsko opremo (krplje, dereze, cepin in vrv). Take pohode s smučmi so prirejali v bližnje hribe in to največ na hrib Tauplitz Alm. Ti pohodi so bili izvedeni ob vsakem vremenu, v novem visokem snegu s

Detajl vezi in pete Bilgerjevih smuči

Tako izvedene smuči so se po vojni raznesle in razširile po celi Evropi in odpuščeni vojaki so jih prinesli tudi k nam in z njimi smučali še dolgo vrsto let. V smučarsko-planinski šoli so mladi vojaki vadili po Bil-

krpljami na nogah in z vso opremo. Celotno urjenje v Mitterendorfu je trajalo preko zime 1915–16 šest mesecev in vojaki smučarji so bili od tod

Nadaljevanje na 12. strani

Kronika o razvoju športa v Begunjah

(Nadaljevanje z 11. strani)

poslani v pogorje skupine Ortler (najvišji vrh 3899 m), to je v današnji severni Italiji ob švicarsko-avstrijski meji. Na tem področju je bilo frontno ozemlje, ki pa je bilo v tem času prihoda in bivanja vojske mirno, brez bojov. V mesecu marcu, aprilu je tu trajala še huda zima z debelo snežno odejo in smučarski oddelki so opravljali v glavnem dva do tri-dnevne patrolne pohode v manjših ali večjih skupinah. Pohodi so zahtevali od vojakov veliko vzdržljivosti, ker so bili pohodi ob vsakem vremenu in vojski so nosili težko vojaško opremo, orožje, municijo in tudi prehrano. Od tu so bili premeščeni drugam in sicer: Kolman Janez na italijansko fronto pri Tolminu, kjer je bil udeležen tudi leta 1917 v avgustovski ofenzivi proti reki Pijavi. Od tu je bil še leta 1917 na zimo ponovno premeščen na tirolsko v Monte Grappa. Tu je dočkal leta 1918 konec svetovne vojne. Prešeren Jaka in Avsenek Frida sta bila po smučarski šoli v Mitterendorfu premeščena na italijansko fronto na področju Komne, Bogatina in Krna. Leta 1918 so se vsi trije vrnili domov in prinesli s seboj vojaške smuči s palicami, ki so jih s pridom uporabljali in z njimi seznanili domače obrtnike-kolarje. Take smuči so pozneje začeli izdelovati tudi doma. Kolman Janez je bil še istega leta, to je 1918, vpoklican v novo jugoslovansko vojsko in je sodeloval v bojih za Koroško. Po plebiscitu leta 1921 se je za stalno vrnil domov v Zapuže. V zimi 1921–22 so skupaj začeli s smučanjem: Avsenek Frida, Prešeren Jaka in Kolman Janez. Vsi so uporabljali vojaške smuči in ob nedeljah v veliko začudenje domačinov smučali v okolici Begunj in to največ v Kralovem polju in Jančevi drnči. Ker so bili fantje zaposleni in je delovni čas trajal cel dan, so smučali tudi zvečer ob luninem svitu. Tako so neko noč s sobote na nedeljo smučali v Kralovem polju ob poti z vasi »pod gor« in ko so zjutraj »podgorke« šle k jutranji maši v Begunje in so videle neke čudne sledi po svežem snegu, so menile, da je ponoči tu hodil in strašil hudič. Menda so se nekatere obrnile in vrnile domov. Smučarji so prikazovali smuk naravnost, vijugali v pluznih zavojih in na koncu zaustavljali s telemarkom. V Kralovem polju so iz snega naredili tudi majhno skakalnico in skakali do 10 m daleč. Skakalnica je bila napravljena tako, da je bil doskok na ravno in se je veliko skokov v veselje gledalcev končalo na zadnjicah. Ob lepem zimskem vremenu so ob nedeljskih popol-

dnevi privabili veliko gledalcev in jih seveda začeli navduševati za smučanje. Navdušenje pa je kalilo pomanjkanje opreme, oziroma smuči sploh ni bilo, tako so že omenjeni smučarji morali najbolj nestrpnim navdušencem posojati svoje smuči, da so ti sami preizkusili vsaj nekaj korakov po ravnem ali blagem spustu, spet v veselje opazovalcev z zaključkom na zadnji plati. Padci niso zagrenili navdušenja in tako so za izdelavo novih smuči nadlegovali domače kolarje (bognarje) v Begunjah in okolici, da so začeli izdelovati smuči po obstoječih vojaških vzorcih. Tako so začeli izdelovati smuči: Zajc Jože v Zabreznici, Gašperin Rudolf (Fent) v Begunjah, Prešeren Franc v Radovljici, Čufer Andrej na Jesenicah, Škofic Ivan na Brezjah, Resman Tonež v Zapužah in še nekateri. Zanimanje za smuči in smučanje so pokazali tudi lovci in gozdarji, katerih v Begunjah ni bilo malo. V Begunjah in okolici se je že v zimi 1921–22 pridružilo več novih smučarjev in to: Gašperin Franc (Šlosar) iz Begunj, Stojan Alojz (Katernek) iz Zgoše, Stroj Alojz, Stroj Rudi, Stroj Mirko iz Zapuž, Resman Jože (Strgar) iz Zgoše in Močnik Franc (Gorjak) s Svetega Petra. Močnik Franc

Tina in Micka Močnik — Gorjakova

je začel smučati na starih bloških smučeh, ki mu jih je podaril lovec Martinčič Matija iz Poljč. Ta se je preselil iz Cerknice in kot lovec prinesel s seboj tudi originalne bloške smuči. Te smuči je Gorjak ohranil pri Sv. Petru do leta 1945, ko so 5. maja umikajoči Nemci s protiletalskim topom zažgali stavbe, ki so tudi v celoti pogorele. Te bloške smuči so bile zataknjene za »šperovce« pod leseno streho in jih je požar uničil. V zimi 1922, in to verjetno v mesecu febru-

Na smučeh dr. Jaka Prešeren in Gašperin Franc. Zima 1921–22 na Planinci

arju sta, smučarja Prešeren Jaka in Gašperin Franc napravila prvo turo na Planinco na pobočju Begunjščice. Leta 1922–23 so začeli smučarji s krajšimi turami na Sv. Peter in tudi na Begunjščico. V naslednjih zimah so se še vedno vključevali novi smučarji kot Močnik Tine s Sv. Petra, Kralj Jože, Kralj Anton, Kralj Tine, Kokalj Alojz, Kokalj Ruda, Perko Valentin, Gašperin Rudolf, Ivnik Viki, Kolman Ivan, Bizjak Anton in in Jože, Avsenek Alojz, vsi iz Begunj; Mencinger Alojz iz Zgoše, Šebat Janko iz Zapuž, Kapus Jaka, Brejc Vinko, Brejc Ivan iz Nove vasi, Vrečko Maks iz Dvorske vasi, Škofic Ivan iz Brezij, Vengar Slavko iz Radovljice, Zajc Jože iz Zabreznice in še drugi iz okolice. V tem času so se pridružile tudi prve zastopnice ženskega spola in sicer Bole Ančka iz Zapuž, Močnik Micka s Sv. Petra, Gabrijelčič Jožica iz Brezij, Kolman Hani, Pretnar Mina iz Begunj, Podboj Elza in Zebre Sanda (obe učiteljici v Begunjah). Mnogi novi smučarji so želeli tudi nove smuči, katerih ni bilo v prodaji, pač pa so jih po naročilu izdelovali že omenjeni obrtniki-kolarji. Naročniki so običajno morali prinesiti les

Prva smučarka v Begunjah — Boletova

sami, katerega so kmetje posekali v okolici Begunj. Jesenova debla so morala biti ravna, gosto raščena in sekana pozimi. Les je razžagoval na deske Gaberc Franc na Strojavi žagi. Sušili so ga naravno. Smuči so bile izdelane iz enega kosa, krivina je bila dolga in ukrivljena v mokri pari vrele vode. Krivina se je napenjala preko soda, v katerem je gorel ogenj. Krivina je imela v konic podaljšan nos z zarezo, ki

Močnik Franc, Močnik Micka, Močnik Tina na Sv. Petru

Kronika o razvoju športa v Begunjah

je služil za napenjanje mokrih smučí. Smučí so bile po dolžini že obdelane tako, da se je širina smučí proti krivini in zadnjim delom večala. Smučí so imele po drsni ploskvi tudi žlebič. Drsna ploskev je bila pri smučeh gola, neimpregni-

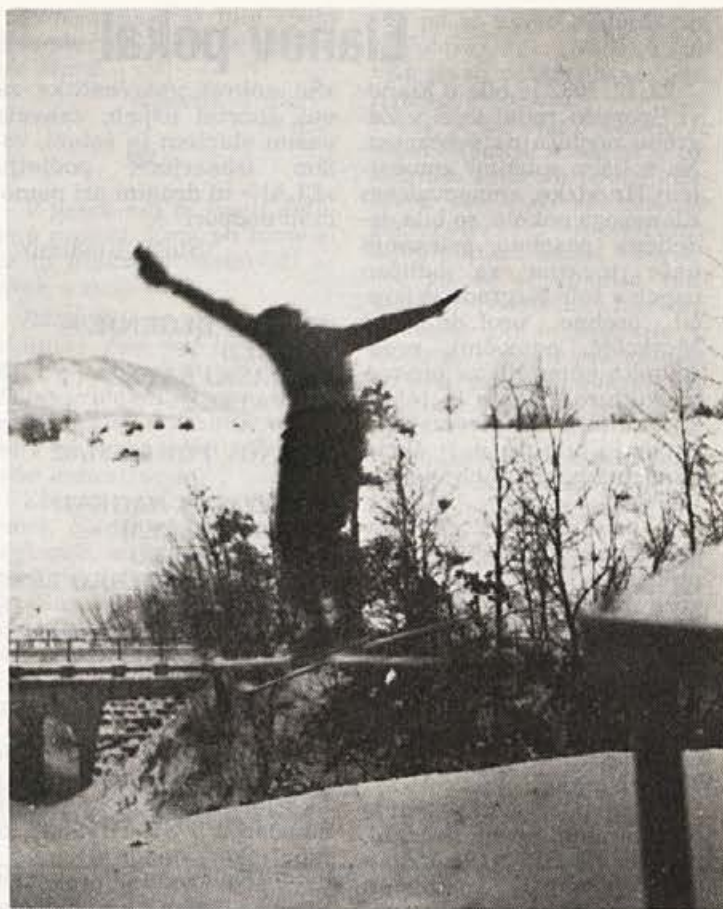
prstnim jermenom. Za pritrditev noge v čeljust so uporabljali usnjen petni jermen s kovinskim natezalcem. Vezi so bile vzporedne s smučko in se je peta neovirano dvigala. Jermenena so smučarji v glavnem izdelovali kar sami ali pa so

Stare Begunje

rana, zgornje in stranske ploskve pa so bile pobarvane z lakom za kočije ali pa premazane s firnežem. Gola drsna ploskev je bila zelo oprijemljiva za sneg, v mokrem snegu se je hitro navlažila in pri nižjih temperaturah tudi zaledenela. Smučarji so začeli tudi z mazanjem in so kot prvo mažo uporabljali navadno svečo ali pa parafin, katerega so smučarji dobili v domačih tovarnah za predelovanje volne. Ti proizvajalci so bili Kolman Ivan v Begunjah, Kristan Alojz in Bole Slavko v Zupah. Vezi za smučí so smučarji naročevali pri domačih obrtnikih-kovačih. Pri izdelavi so opustili izvedbo vojaških stremen, ker so ta predstavljala zahtevno izdelavo. Zaradi močnega širjenja smučanja so se pojavile potrebe po enostavnem stremenu in začeli so izdelovati pločevinaste čeljusti za vstavljanje konice čevlja, ki se je preko prstov zapenjala s

jim jih naredili obrtniki-sedlarji. Smučarska palica je bila v začetku ena in je bila zelo dolga (segala je preko glave smučarja). Les je bil domača leska in palica je bila spodaj okovana s kovinsko konico in to je bila na eni palici vsa oprema. Z uporabo dveh palic se je oprema poleg okovane konice razširila na veliko krpeljico, ki je bila pletena iz trstike in z usnjenim trakom ter kovinsko razcepko pritrjena skozi palico. Na zgornjem koncu je bila za prijem z roko pribita usnjena pentlja brez posebnega držaja na palici. Take smučí in palice so smučarji uporabljali za hojo, teke in blage smuke. Z njimi so krmarili v plužnih zavojih in telemarkih. Posebna veščina je bilo skakanje preko majhnih snežnih skakalnic in skoke so izvajali brez palic. Vsi na novo opremljeni smučarji so želeli čim prej osvojiti tedanjo tehniko in tako so se ob ne-

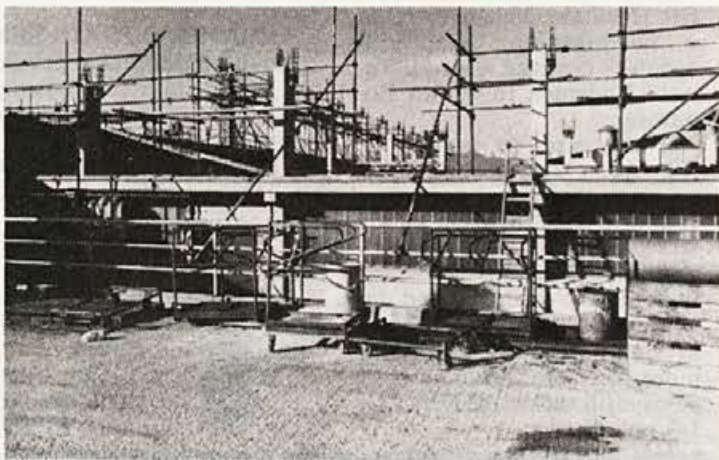

Škofic Ivan iz Brezij na 20-metrski skakalnici na Ovsisah

deljskih popoldnevih sestajali na smučiščih v Kralovem polju in imeli tudi prve smučarske vaje, ki sta jih vodila Kolman Janez in Stroj Rudi.

Ker je bilo Kralovo polje na sončni strani, je sneg kmalu pobralo in so se smučarji potem preselili v dolino Drago na pašnik v »Junčevcu«.

(se nadaljuje)

Novogradnja: nadzidava obrata plastike

Grad Kamen z dolino Drago

Novogradnja: temelji za podaljšek obrata plastike

Elanov pokal — »PUN POGODAK«

23. 12. 1982 je bila v Elanovi Sportski robni kući v Zagrebu neobičajna svečanost. Najboljšim mladim smučarjem Hrvatske, zmagovalcem Elanovega pokala, so bila dodeljena posebna priznanja naše tovarne za odličen uspeh v šoli. Nagrade je izročil osebno prof. dr. Miloš Mraković, pomočnik predsednika komiteja za prosveto, kulturo, fizično in tehnično kulturo SR Hrvatske, s čimer je bilo tej naši akciji dano priznanje z najvišjega mesta.

V prisotnosti direktorjev šol, predsednikov klubov, predstavnikov Skijaškega saveza Zagreba in Hrvatske, športnih urednikov vseh zagrebških časopisov, radia in televizije, so Elanove specialne nagrade prejeli odličnjaki: Baldani Marko, Jeričević Dino, Klinar Agata in Tiška Nataša.

V svoji pozdravni besedi je prof. mr. ing. Jovan Baldani, predsednik Ski-poola Hrvatske, poudaril kompletni uspeh te akcije, ki je stimulirala tekmovalce in klube za boljše in kontinuirano delo v toku cele smučarske sezone in znatno razširila smučarsko bazo. Sredstva javnega obveščanja, ki so o Elanovem pokalu objavila preko petdeset poročil, so dala pomemben doprinos k popularizaciji alpskega smučanja v SR Hrvatski. Vsi prisotni so z navdušenjem pozdravili sprejete čestitke s strani Tona Vogrinca in Vinka Bogataja.

Veseli nas, da je bilo ob tej, po vseh ocenah zelo uspešni akciji, stalno vezano tudi ime naše tovarne, kateri so vsi prisotni dali polno priznanje in zahvalo.

Zanimivo je, da se med nagrajenimi smučarji-odličnjaki nahajajo tudi tisti trije pionirji iz SR Hrvatske, ki so osvojili točke v COCA-COLA pokalu.

Naj končamo z besedami prof. Dr. Miloša Mrakovića:

»Še enkrat vse čestitke za vaš športni uspeh, zahvala vašim staršem in šolam, vašim trenerjem, podjetju »ELAN« in drugim pri pomoči in podpori.

Stošić Vladimir

**ELAN — BEGUNJE — ZAGREB
SKIJAŠKI SAVEZ
HRVATSKE**

ELANOV POKAL 81/82

**PODELITEV NAGRAD
ZMAGOVALCEM
POKALA, KI SO
PRETEKLO ŠOLSKO LETO
ZAKLJUČILI
Z ODLIČNIM USPEHOM**

PRO MEMORIA

— ELANOV POKAL je zajemal vsa najpomembnejša tekmovanja (5) v alpskem smučanju v SR Hrvatski za pionirske kategorije

— sodelovalo je preko 200 pionirjev, med njimi tudi člani smučarske—pionirske reprezentance SR Hrvatske

— 23. 4. 1982 so bila vročena naslednja odličja:

TONE VOGRINEC — direktor alpske smučarske reprezentance SFRJ je izročil pokale zmagovalcem Željki Krsnik, Nataši Tiški, Marku Baldaniju in Dinu Jeričeviću.

ANDREJA LESKOVŠEK, svetovna mladinska prvakinja je izročila medalje trojici prvoplasiranih iz vsake kategorije.

VINKO BOGATAJ, direktor TOZD-a Smučarji je izročil najuspešnejšemu klubu t. j. Ski klubu »ZAGREB« prehodni pokal.

— Časopisi, radio in TV so o »ELANOVEM POKALU« objavile 63 informacij.

Z veseljem konstatiramo: — da so od štirih zmagovalcev ELANOVEGA POKALA trije zaključili razred z odličnim uspehom

— da so od petih danes prisotnih tekmovalcev v teku minule sezone trije dosegli pomembne rezultate v Sloveniji na tekmah, katerih kvaliteta se lahko meri s svetovnimi merili

— da so tekmovalci, klubi, šole, ELAN in sredstva javnega obveščanja pokazali tak interes, ki je doprinesel, da se je ELANOV POKAL za 1982/83 razširil na celotno SR Hrvatsko.

Prof. Dr. MILOŠ MRAKOVIĆ

Dragi pionirji,

Še enkrat vse čestitke za vaš športni uspeh, zahvala vašim staršem in šolam, vašim trenerjem, podjetju ELAN in drugim pri pomoči in podpori. Danes smo se zbrali tudi zato, da vam čestitamo k vašemu uspehu v šoli. Vi ste dobri učenci, nekateri vzorni in obenem odlični smučarji.

Ne zamerite mi, da izkoristim ta trenutek, da se v interesu vas in vseh mladih športnikov obrnem k staršem in našemu šolstvu v zvezi z učenjem in športom. Obstaja prepričanje, da dober športnik ne more biti dober učenec. Vi to najbolje demantirate, čeprav so posamezni primeri v nekaterih športih, da je športnik slabši učenec. To so izjeme, ki potrjujejo povsem drugo pravilo. Malo je znano, da učenci športniki s slabšim uspehom v učenju, še vedno kažejo nadpovprečne rezultate v tisti vrsti inteligence, o kateri zavisí uspeh v učenju, in je razlog slabega uspeha treba iskati prej v neprimerni vzgoji in izobraževanju teh otrok, najmanj pa v športu. V vsakem primeru učenci športniki kažejo večjo stopnjo inteligence od učencev, ki so dobri učenci, a se ne bavijo z nobeno telesno aktivnostjo. Učenci oproščeni pouka telesne vzgoje, ki se sploh ne gibajo, pa so dobri učenci, imajo v veliki večini primerov načeto psihično zdravje. Ni normalno, da se mlad in zdrav učenec ne bavi z nobeno aktivnostjo, ker je to naravna potreba, če ni govora o psihološkem hendikepu ki se kompenzira z nenaravnim naporom pri učenju. Ti otroci so ogroženi in je to resen osebni in družbeni problem in ne le majhnega števila športnikov. To je pravo stanje za katero obstajajo eksperimentalni dokazi na naših učencih in gre zato kritika staršem in šoli, ki se odreka obvez da svojim otrokom dajo možnost treniranja prilagojenega interesa in potrebi vsakega otroka.

Glede na to, ne samo da je netočno, ampak je tudi škodljivo, ko malomeščanski nastrojeni starši in tradicio-

nalistično orientirane šole prepovedujejo, da se v interesu dobrega uspeha v šoli ni potrebno baviti s športom. Privržen sem ključu: otroci, bavite se s športom v interesu zdravja in efikasnejše obnove življenja in dela, pa čeprav ne boste vsi odlični učenci. Ker, kaj pa sploh pomeni biti odličen v našem šolstvu. To v mnogih primerih ne pomeni tudi sposobnosti na primer za študij ali določeno zanimanje, pa je v zvezi s tem treba nadaljevati proces reforme izobraževanja.

Na vam je, dragi pionirji, da boste še v bodoče vzorni učenci in športniki. Teško vam bo usklajevati ta dva interesa. Toda, možnosti obstojajo. Novi predpisi v našem šolstvu dajejo znatne možnosti talentom na vseh področjih, da se razvijajo do maksimalnih meja. Vrhunski športniki so v usmerjenem izobraževanju posebno stimulirani, ker jim novi Zakon nudi možnost tako imenovanega fleksibilnega študija, ker je trajanje vrhunškega športnika kratko, zaradi vse večjih zahtev vrhunškega športa, pa je težko izpolniti redne obveze v učenju. Z direktnimi dogovori športnih klubov in šol je treba rešiti obojestranski interese in obveze. Ni razlogov, da ti dogovori ne bi bili uspešni.

Na koncu še ena ugotovitev. Smučanje v svetu in pri nas v zadnjih letih postaja najmnogičnejši šport. To je za zdravje izredno pomembna aktivnost. Vam pionirjem želim priporočiti, da se nikoli ne nehate baviti s smučanjem. Bila bi sreča, ko bi vsi otroci lahko uživali v čarih smučanja. To je povezano z nizom problemov. Eden od njih je v pomanjkanju pogojev za smučanje, posebno v naši republiki. Vendar je upanje, da bomo naslednje leto odprli nov center na Bjelolasici. Žičnice in steze so že skoraj dokončane. Če bodo uspeli še dogovori o izgradnji hotela, bo tudi za vas možnost da hitro pridete do kvalitetnih smučišč in da bodo vaše priprave efikasnejše.

Še enkrat čestitke in dobre želje za vaš nadaljnji uspeh v šoli in smučanju.

Nagrajenci Elanovega pokala »PUN POGODAK« v Zagrebu

Naša delovna praksa

Zaradi ugotovitve, da učenci osnovnih šol premalo poznajo dela in naloge delavcev določenih profilov poklicev in s ciljem zagotoviti si štipendiste za razpisane štipendije, smo se z OŠ A. T. Linhart v Radovljici dogovorili, da pričnemo s proizvodnim delom učencev 7. in 8. razredov. Tako se je v I. polletju šolskega leta 1982/83 zvrstilo na 1-dnevni proizvodni delu 53 učencev 8. razredov, ki so opravljali lažja dela v skladišču surovin, TOZD Smuči, TOZD Športna orodja in v TOZD Vzdrževanje. Prislughnimo, kaj so doživeli ta dan, ko so bili po pravicah in obveznostih enakovredni z ostalimi delavci.

Med reševanjem kontrolne naloge pri uri matematike me zmoti glas iz zvočnika: »Objave!« Iz razreda se zaslišijo jezni vzkliki. »Za učence 7. in 8. razredov bomo po novem Zakonu o šolstvu organizirali en dan delovne prakse. Ta bo v tovarni ELAN v Begunjah in v tovarni ALMIRA v Radovljici...«, nadaljuje glas tovarišice, s katero se vsak dan srečujemo na hodnikih naše šole. Pove še nekaj obvestil, toda mi je ne slišimo. Vsak se s svojim sosedom pogovarja o najnovejši novici. Nekateri so je veseli, drugi spet ne. Skoraj bi pozabili na kontrolno nalogo, a nas je tovarišica pravočasno opomnila.

Izmed štirih oddelkov 8. razredov smo bili na vrsti zadnji. Polovica nas je odšla v Elan, drugi v Almiro. Na večer pred delovno prakso sem bila zelo vznemirjena. Skrbelo me je, da bi zaspala. In kot nalašč! Res sem preslišala uro. Mami me je hitro zapeljala do Elana. Vratarju sem pojasnila, kako je, in napotil me je v sejno sobo. Predstavniki te organizacije nam je na kratko predstavil Elan — tovarno za izdelovanje športne opreme. Povedal nam je, da so poleg drugih športnih izdelkov, začeli izdelovati jadralna letala. V sejni sobi smo si lahko ogledali njegov model. Orisal nam je tudi zgodovino tovarne. Pojasnil je, da elan pomeni polet, zagon. Kasneje je varnostni inženir spregovoril o nevarnostih, ki prežijo povsod. Mnogim ljudem, starim in mladim, je odtrgalo roko ali so se poškodovali na drug način in ostali vse življenje invalidi. Strojni inženir nas je sezna-

nil o strojnih poklicih. Nato smo se odpravili na ogled proizvodnje. Vodnik nam je nekatere delovne obrate v tovarni razkazal, o drugih je povedal le nekaj besed — ambulanta, montaža smuči, servis smuči, menza, razreznica delavnica, sedlarska delavnica, servis čolnov, skladišče surovin, skladišče izdelkov, protitipna delavnica, sušilnica za sušenje smuči, delavnica polizdelkov skakalnih smuči, tekaških smuči, delavnica telovadnega orodja... Videli smo kako nastaja športna oprema. Videli smo nastanek Elanovih smuči, ki so po vsem svetu cenjene zaradi odlične kakovosti in na katerih zmagujejo znani Ingemar Stenmark. Seveda ne smemo pozabiti tudi naših smučarjev. Ko smo si ogledali proizvodnjo so nam razdelili delo. Skupaj s sošolkama smo pomagale delavkam pri embalaži smuči. Delavke so morale s smuči pobirati prah, saj neobrisana smučka lahko močno vpliva na kvaliteto. Me smo vsako smučko dale v posebno polivinil vrečko, ter par z elastiko zvezale.

Tako pripravljene smučke so odpeljali v skladišče. V skladišču smuči razdelijo po tipih, zapakirajo jih v kartone in odpremiijo na tuja ali domača tržišča. Pošljejo jih z vlakom, avtom ali letalom. Po enournem delu smo odšli na malico. Nato smo z delom nadaljevali do približno 14. ure.

Za konec lahko rečem, da je bila prva delovna praksa izredno zanimiva.

Aupič Mojca
8. d.

Po predavanjih in ogledu Elana smo imeli tudi mi učenci prakso. Razvrščeni smo bili na razna delovna mesta in z delom smo kar takoj začeli.

Delavci so bili zelo prijazni in so nas sprejeli medse.

Pomagali so nam in nas seznanili z delom v tovarni. Zanimali so se tudi za naše usmeritve. Pripovedovali so nam o svojem delu in nas učili delati.

Šele ob delu in pripovedih delavcev lahko dojameš, kaj to pomeni delati v službi, ob stroju, v skladišču... Ves čas le delati, delati.

Delali smo le pol delavnika, a vseeno zdaj drugače gledamo na delo v tovarnah in spoštujemo ljudi, ki morajo trdo delati za vsakdanji kruh.

Praksa nam je bila vsem zelo všeč in čas je kar prehitro minil.

Ksenija Hribar
8 b.

V petek naj bi imeli delovno prakso. Vsak po svoje si je to prakso predstavljal — vsak v svoji luči.

Razdelili so nas na dve skupini. Ena naj bi odšla v ELAN, druga v ALMIRO. Polni pričakovanj smo se veselili, kajti seznanili naj bi se z delom samim ter delovno organizacijo.

Zbrali smo se pred Elanom. Sledilo je kratko predavanje, v katerem so nam opisali delovno organizacijo. Kasneje pa smo si jo tudi ogledali in marsikomu so oči »zrasle« na koncu prstov.

Sošolka in jaz sva se odločili, da si podrobneje ogledava delo v skladišču.

Po nekaj minutah »razgovora« z delavci v skladišču smo odšli na malico. Po ma-

lici pa so nama dodelili več različnih del. Nobeno od njih pa ni zahtevalo večjega fizičnega napora.

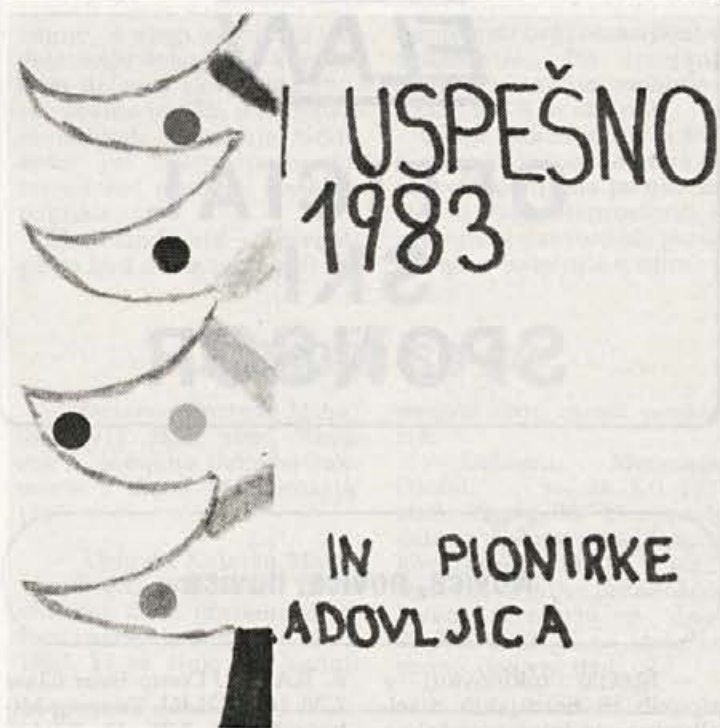
Vse je potekalo dobro, le pri seštevajanju se nama je zataknilo. Toda ob pomoči delavca sva tudi to nadlogo prebredli. Pri razvrščanju kilogramskih škatel z barvanji, pa se je zgodila tudi majhna nesreča. Namreč, namesto, da bi dvignila iz kartonske škatle pločevinko, mi je v roki ostal pokrov, vsa vsebina pa se je razlila po tleh.

Praksa je ob raznih doživetjih hitro minila in ob koncu sva dobili tudi plakate.

A doma sem se zamislila. Ali bi zdržali pri delu več dni, mesecev ali let — kot naši starši, prijatelji, znanci? Že ob pol sedmih se težko zbudimo za šolo, kaj šele ob pol šestih!

A vem, tudi na to se bo treba navaditi, kajne?

M. Komac
8. b.

Učenci Osn. šole A. T. Linhart so zaželeli srečno Novo leto 1983

Sarajevo '84

ELAN

**OFFICIAL
SKI
SPONSOR**

Novice, novice, novice

— Število tekmovalcev v alpskih in nordijskih disciplinah se je letos povečalo s 522 na 583. Zelo se je zmanjšalo število tekem v Franciji, povečalo pa v ZDA.

— Lestvica najboljših tekaških smučarjev, ki jo je sestavil SPORT INTERN glede na teste SKI-MAGAZINA v Münchnu:

1. VÖLKL Cup 800 Mikroschuppe 1,63; 2. VÖLKL Cup 500 Mikroschuppe 1,75; 3. VÖLKL Speed Mikroschuppe 1,88; 4. TRAK Top Competition Touring 2,00; KÄSTLE RX National Team Profil 2,00; 6. ATOMIC ARC Wasa Microstep 2,13; 7. VÖLKL Cup 600 Mikroschuppe 2,14; BLIZZARD Mid 5050 2,14;

9. KARHU Comp Bear Claw 2,20; 10. VÖLKL Touring Mikroschuppe 2,25; 11. TRAK Top Competition Touring 2,38; DIETERICH Competition 2,38; 13. JÄRVINEN Racer 44 2,50; TRAK Competition 2,50; KNEISSL White Star HC 2,50; ELAN SRO 35 2,50 (Vse te navedene smuči so bile ocenjene kot odlične p 1, 16 x je bila ocena zelo dobro = 2, 18 x ocena zelo dobro p 3, 11 x ocena uporabno p 4).

— Leta 1980 je bilo v Jugoslaviji 5.831 slušatelj raznih šol za telesno kulturo, osnovnih organizacij za telesno kulturo je bilo leto prej 11.715, od tega za gimnastiko 51, dviganje uteži 27, jadranje 40 ter za smučanje 179.

Ob zaključku starega leta

Zadnji dan dela v letu 1982 je sindikat organiziral zaključek v skladišču telovadnega orodja

Pomembno orodje izdelano v Elanu, (za okovo lestev ključač)

Ob slovenskem kulturnem prazniku

8. februar — slovenski kulturni praznik — dan, ko se spominjamo in razmišljamo o našem velikem pesniku, Francetu Prešernu, dan, ko je utihnilo njegovo srce, njegovo pesniško izročilo pa

postajalo iz dneva v dan, iz leta v leto vedno bolj naše in je danes simbol naše kulture.

Prešeren je Orfej, ki hodi pred nami in nam iz veka v vek odkriva nove dimenzije svojega humanega sporočila, zakaj njegova Zdravljica bo vedno krepila tiste, ki zagovarjajo resnični mir in enakopravnost med narodi.

Le kdor se postavi v bran svojega jezika in kulture, je lahko verodostojen nositelj Prešernove ideje, ki je ključ do narodnega ponosa in do kulture drugih narodov. To je velika a nujna naloga vsakega zavednega Slovenca, pa tudi ena izmed tistih vrlin, ki osvobajajo človeka in mu daje vero v lepšo bodočnost.

Če bo Prešeren z nami vsak čas, ob vsaki domači besedi, potem bomo lahko rekli, da smo verodostojni nosilci in posredniki njegove humane ideje, potem nam tudi naša usojena majhnost ne bo ovira za naše vztrajanje.

Iz naše občine

PROGRAMSKA SEJA OBČINSKE KONFERENCE SZDL RADOVLJICA

V veliki sejni dvorani občinske skupščine je bila 22. decembra 1982 programska seja občinske konference SZDL Radovljica. Delegati in gostje so obravnavali delo OK SZDL, predsedstva in kar 33 raznih delovnih teles OK SZDL v zadnjem letu. Celoten pregled najpomembnejših nalog, ki jih je SZDL opravila, je bil zelo dobro zajet v gradivu, prav tako pa tudi predlog akcijskega programa za naslednje leto. V razpravi je sodelovalo 17 delegatov, ki so se kritično dotaknili domala vseh področij aktivnosti SZDL. Naložili so predsedstvu in drugim organom OK SZDL, da preuči pripombe in predloge, ki so jih podali razpravljalci. V prvi vrsti gre za vključevanje SZDL oz. članov SZDL v sedanje gospodarske tokove pri razreševanju stabilizacijskih nalog, za večji vpliv občanov in delovnih ljudi v družbenopolitičnem življenju, zlasti pri uveljavljanju delegatskega sistema, boljše preskrbe prebivalstva, večji uveljavitvi kmetijstva in dr.

Na seji so opravili kadrovske dopolnitve in zamenjave v predsedstvo OK SZDL v katero so imenovali za nove člane Heleno Kučič iz Kamne gorice, dr. Boruta Rusa in Miha Potočnika z Bleda ter Stanka Adama in Marjana Vrabca iz Radovljice. Izvolili so tudi sedem novih članov Plenuma občinske organizacije SZDL Radovljica.

LEP GLASBENI VEČER V ŠIVČEVI HIŠI

Pred zaključkom tradicionalne novoletne likovne razstave, ki si jo je ogledalo veliko ljubiteljev likovne umetnosti, je v galerijskih prostorih Šivčeve hiše v Radovljici Glasbena šola Radovljica priredila 30. decembra zvečer novoletno serenado. Številnim obiskovalcem, ljubiteljem madrigalične glasbe, se je predstavil mladi umetnik

in glasbeni pedagog Klemen Ramovž. Na kljunaste flavte je igral dela srednjeveških mojstrov Jakoba van Eycka, Georga Philippa Telemanna in Josepha Bodina de Boismortierja. Prireditelj je bila enkratno glasbeni užitek, ki bi jo kazalo ob novoletnih praznikih tudi v bodoče uveljaviti.

STANJE NEZAPOSLENOSTI V NAŠI OBČINI

Po podatkih skupnosti za zaposlovanje, ki jih je zbrala strokovna služba za konec novembra 1982, je bilo ob tem času evidentirano v naši občini skupaj 259 nezaposlenih. Od teh je bilo 163 žensk in 127 mlajših od 26 let, od teh pa kar 106 težje zaposljivih. Po številu nezaposlenih smo v radovljiški občini v gorenjski regiji na drugem mestu, takoj za občino Kranj, kjer je največ nezaposlenih.

KADROVSKE SPREMEMBE IN IZPOPOLNITVE V OK SZDL RADOVLJICA

Na programski seji občinske konference SZDL Radovljica, 22. decembra, so delegati opravili tudi nekatere kadrovske spremembe in dopolnitve v predsedstvu in Plenumu OK SZDL Radovljica, ki jih je na predlog koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja predhodno potrdilo predsedstvo OK SZDL.

Zaradi zadržanosti in službenih obveznosti so razrešili dosedanjih pet članov predsedstva in na njihovo mesto imenovali za enoletno mandatno obdobje Heleno Kučič iz Kamne gorice, delegatko družbenopolitičnega zbora OS Radovljica, ki bo zastopala v predsedstvu SZDL z desnega brega Save, dr. Borut Rus z Bleda, ki bo v predsedstvu zastopal odbor za varstvo okolja, Miha Potočnik z Bleda bo zastopal mlade v kmetijstvu, Stanko Adam iz Radovljice krajevno konferenco SZDL Radovljica ter Marjan Vrabec iz Radovljice, ki zastopa samo-

upravne organe v stanovanjskem gospodarstvu.

Na predlog predsedstva OK SZDL so delegati izvolili dodatno v Plenum občinske organizacije SZDL Ferda Bema, Staneta Dremlja, Ivana Fabjana, Mihaela Kozinca, Marjana Kreigherja, Franca Medja, Leopolda Pernuša, Jošta Rolca, Boruta dr. Rusa, Franca Sodja in Janeza Varla.

USPOSABLJANJE SINDIKALNIH DELAVCEV

Delavska univerza Radovljica je v sodelovanju z občinskim svetom Zveze sindikatov Radovljica v lanskem letu 1982 izvedla za člane izvršnih odborov osnovnih organizacij in konferenc osnovnih organizacij, devet seminarjev. Poprečno se je udeležilo vsakega seminarja okoli 30 slušateljev.

Na programu so bile tematske razprave o organiziranosti Zveze sindikatov Slovenije, o vlogi sindikata pri delovanju delegacij v združenem delu za skupščine zborov občine in SIS, o metodah in oblikah delovanja sindikatov pri uveljavljanju delavcev kot nosilcev socialne politike.

Člani sindikata — delegati pa so lani obiskovali tudi po-

sebne seminarje namenjene usposabljanju delegatov. Teh seminarjev je bilo v letu 1982 skupaj šest, ki jih je opravilo nad 180 delavcev.

DRUŠTVO NEKADILCEV VABI V SVOJE VRSTE NOVE ČLANE

Za Gorenjsko in Ljubljano je bilo pred dvema letoma ustanovljeno Društvo nekadilcev, ki ima sedež v Šiški, Trg prekomorskih. Zdaj šteje društvo nekaj nad 2000 članov, vendar pa število nenehno narašča. Letna članarina znaša le 10 din.

Osnovni namen društva je boj proti kajenju ter vzgoja in preobrazba miselnosti kadilcev. Drugi pomembni cilji so zapisani v Pravilih društva, vendar jih sami člani brez sodelovanja drugih nekadilcev ne bodo mogli uresničiti, zato je ena od prednostnih nalog članov društva pridobivanje novih članov.

Društvo se v svoji dejavnosti povezuje z vsemi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi. Pri izvajanju nalog najtesneje sodeluje s SZDL v KS in občinah.

Če ste nekadilec in bi želeli prispevati svoj delež za odpravo kajenja na javnih mestih in v zaprtih prostorih, se včlanite v društvo ali pa neobvezno sodelujte z njim.

Upokojili so se

— Delavec Finžgar Miha, roj. 2. VII. 1920, stan. Nova vas 5, preneha delovno razmerje z dnem 15. januarja 1983.

— Delavki Kolman Marti, roj. 2. XI. 1927, stan. Dvorska vas 29/a, preneha delovno razmerje z dnem 10. I. 1983, ki se šteje kot zadnji

delovni dan, zaradi upokojitve.

— Delavcu Mencinger Otonu, roj. 26. XII. 1927, stan. Zgoša 63, ki opravlja dela in naloge oddelkovodje kovinskega oddelka v TOZD Športna orodja, preneha delovno razmerje z dnem 22. XII. 1982, ki se šteje kot zadnji delovni dan.

General Dokić Slavoljub — načelnik vojne akademije kopenske vojske v Beogradu

SLO in DS

SISTEM SLO

Sistem SLO zajema: obrambne dejavnosti, obrambne sile, obrambne ukrepe in subjekte SLO. To je osnovna struktura (sestava) sistema SLO.

a) **POD OBRAMBNIMI DEJAVNOSTMI** razumemo vse tiste dejavnosti, s katerimi bomo premagovali sovražnika in s tem branili deželo.

Sistem SLO vsebuje naslednje vrste obrambnih dejavnosti: oboroženi boj, neoborožene oblike odpora, varnost in družbeno samozasčito, civilno zaščito, službo opazovanja, obveščanja in alarmiranja, delovanje družbenopolitičnega in gospodarskega sistema v vojnih razmerah.

OBOROŽENI BOJ je glavna in odločujoča oblika boja proti agresorju. Samo v oboroženem boju se lahko upremo oboroženemu agresorju, ki bi nas hotel premagati z oboroženo silo.

Oboroženi boj bi vodili tako, da bi ustrežal vojnim razmeram. Pripravljamo se tako, da bi lahko vodili čelno, partizansko in kombinirano obliko oboroženega boja.

Oboroženi boj bi vodili na vsem jugoslovanskem vojskovašišču: tam, kjer bi bil sovražnik, tam bi bile tudi naše sile, ki bi ga napadale z vsemi tistimi oblikami oboroženega boja, ki bi bile zanj najtežje, za nas pa najuspešnejše. Naša velika prednost je v sposobnosti, da oblike oboroženega boja prilagajamo razmeram, to pa pomeni: prilagajamo jih nasprotnikovi moči, prostoru (ravnina, hribovito področje, naseljeni kraji), vremenskim in klimatskih okoliščinam itd.

NEOBOROŽENE OBLIKE ODPORA tvorijo pomembno vrsto obrambne dejavnosti dežele, ker lahko uspešno doprinesejo k zmagi nad agresorjem. Ta vrsta obrambne dejavnosti zajema:

1. **SODELOVANJE PREBIVALCEV Z NAŠIMI OBOROŽENIMI SILAMI:** izidovanje, opazovanje in odkrivanje sovražnika, njegovih namenov, moči, razporeditve, dejavnosti in drugo; sprejemanje, namestitve, zdravljenje, preskrbovanje in oskrbovanje pripadnikov oboroženih sil; urejevanje ozemlja za protidesantno (gradnja ovir, ki bi otežile ali onemogočile, da bi se sovražniki padalci ali helikopteri spustili na posamezne dele našega ozemlja) in protiočlepno (gradnja ovir, ki bi otežile ali onemogočile prehod sovražnikovih tankov in drugih oklepnih vozil: to je motorizacije nasploh) obrambo; vzdrževanje zvez, sodelovanje pri izgrajevanju objektov, ki so pomembni za oboroženi boj in drugo.

2. **EKONOMSKI ODPOR** proti agresorjevim silam, to je onemogočanje izkoriščanja naših bogastev, in **POLITIČNI ODPOR**, to je onemogočanje agresorjevih političnih načrtov, njegove propagande, hkrati pa krepitev naše obrambne zavesti in vztrajnosti.

3. **IZVRŠEVANJE DELOVNIH, UPRAVNIH, POLITIČNIH, ZDRAVSTVENIH in DRUGIH NALOG, KI SO POMEMBNE ZA OBRAMBO.**

4. **SABOTAŽE IN DIVERZIJE** v tovarnah, na cestah, v ustanovah in drugih objektih, ki jih uporablja sovražnik,

5. **ODKRIVANJE IN UNIČEVANJE DOMAČIH IZDAJALCEV** (vohunov in drugih sovražnikovih sodelavcev).

VARNOST IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA je za obrambo države tudi zelo pomembna dejavnost. Usmerjena je na odkrivanje in preprečevanje sovražnikovega delovanja proti neodvisnosti SFRJ, svobodi ljudi, družbeni lastnini, samoupravljanju, bratstvu, enotnosti in enakopravnosti naših narodov in narodnosti, ki so naše osnovne vrednote.

CIVILNA ZAŠČITA predstavlja ukrepe, ki so potrebni zaradi organizirane in učinkovite zaščite in reševanja ljudi ter materialnih dobrin pred posledicami delovanja sovražnikovih boj-

nih sredstev, elementarnih in drugih velikih nesreč.

SLUŽBA OPAZOVANJA, OBVEŠČANJA IN ALARMIRANJA odkriva nevarnosti, ki pretijo od vseh vrst sovražnikovega delovanja — iz zraka, s kopnega in morja — in o teh nevarnostih obveščajo pristojne organe, OZD in druge organizacije, skupnosti in prebivalstvo in jih alarmira.

USPEŠNO DELOVANJE DRUŽBENOPOLITIČNEGA, GOSPODARSKEGA SISTEMA IN SISTEMA DRUŽBENIH DEJAVNOSTI (znanost, izobraževanje, kultura, zdravstvo, socialno delo) IMA VELIK POMEN za obrambo, kar je koristno za politični, ekonomski, socialni in sploh družbeni razvoj Jugoslavije, in s čimer se neposredno krepi njena obrambna moč.

Vsaka od teh obrambnih dejavnosti ima določeno funkcijo, to je, z vsako od njih opravljamo določeno nalogo za splošni cilj, ki ga s SLO hočemo doseči, to je obramba države.

Vse obrambne dejavnosti našega sistema SLO so bile potrjene v dosednji vojni praksi.

Izkušnje iz vojn kažejo, da je obramba uspešnejša, čim več vrst obrambnih dejavnosti narod (branilec) uporablja, to je, čim pestrejša je obramba. Zato je velika prednost našega sistema SLO prav v tem, da je organiziran in usposobljen tako, da se v njem uveljavljajo prav vse vrste obrambnih dejavnosti. S tem bomo lahko nudili agresorju totalni odpor.

b) **SILE LJUDSKE OBRAMBE SFRJ** predstavljajo vsi naši državljani, ki lahko sodelujejo v katerikoli obrambni dejavnosti.

Raznovrstnost obrambnih dejavnosti kakor tudi način in sredstva, s katerimi se uresničujejo, omogočajo, da lahko pretežni del našega prebivalstva sodeluje v obrambi dežele.

Sodobno organiziran in urejen sistem SLO pa hkrati zahteva, da se za uresničevanje vsake od teh obrambnih dejavnosti zagotovijo ustrezne, posebej organizirane, opremljene in usposobljene sile.

Resnično je potrebno, da se take obrambne sile organizirajo, zato jih imenujemo sile narodne obrambe v ožjem pomenu besede. Te sile so: za vodenje oboroženega boja — **OBOROŽENE SILE SFRJ (JLA IN TERITORIALNA OBRAMBA)**; za vodenje neoboroženega odpora — **ORGANI, KI TA ODPOR ORGANIZIRAJO IN USMERJAJO, PO POTREBI PA CELO USTREZNE SKUPNOSTI IN DRUGE OBLIKE ORGANIZIRANJA** zaradi uspešnega delovanja; za potrebe varnosti — **ORGANI ZA NOTRANJE ZADEVE DRUŽBENOPOLITIČNIH SKUPNOSTI, VARNOSTNI ORGANI OBOROŽENIH SIL, VOJAŠKA POLICIJA JLA, JAVNO TOŽILSTVO**; za potrebe civilne zaščite — **ENOTE IN ŠTABI CZ**; za potrebe službe OOA — **CENTRI ZA OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE TER NJIHOVE OPAZOVALNE POSTAJE**.

c) **OBRAMBNI UKREPI** (zadeve ljudske obrambe) zajemajo vse tiste ukrepe, ki jih naša družba potrebuje za organiziranje, opremljanje, pripravljanje in uporabljanje sil ljudske obrambe in za uresničevanje obrambnih dejavnosti (planiranje, usposabljanje za obrambo in zaščito, mobilizacijske zadeve, proizvodnja oborožitve in vojaške opreme).

d) **SUBJEKTI SISTEMA SPLOŠNEGA LJUDSKEGA ODPORA** so tisti družbeni faktorji, ki neposredno skrbijo za obrambo. Naša obramba je podružbljena, ker je njen cilj zaščititi našo družbo in ker je za našo celotno družbo to trajna potreba in hkrati s tem tudi trajna funkcija.

Zato so subjekti (s subjektom mislimo tisti družbeni faktor, ki o nečem odloča, ki skrbi za kaj in za kaj odgovarja) SLO naslednji:

1. **družbenopolitične skupnosti** (federacija, republike, avtonomne pokrajine in občine);

2. **OZD in druge samoupravne organizacije in skupnosti**;

3. **krajevne skupnosti**;

4. **družbenopolitične in druge družbene organizacije**;

5. **občani SFRJ.** V. Z.

ŠAH

ŠAHOVSKI DVOBOJ: ISKRA Kranj — ELAN 21,5:10,5

Dvoboj je bil odigran v sredo 19. I. 1983 v sejni sobi tovarne ISKRA v Kranju. Igrali so na štirih deskah, vsak z vsakim po dve partiji (brzoturnir). Rezultat dvoboja je bil 21,5:10,5 točke za ISKRO.

Za ISKRO so igrali in prispevali točke: Brane Deželak 6, Albin Oblesčak, 5,5, Lojze Deželak 5 in Dušan Čebular 5 točk.

Za ELAN pa so igrali in prispevali točke: Vrečko Maks 5, Dragan Milan 2,5, Jerala Vinko 1,5 in Potočnik Zvone 1,5 točke.

Po pričakovanju smo ta dvoboj izgubili. Dogovorili smo se, da nas igralci Iskre obiščejo in si ogledajo proizvodnjo, nakar bomo odigrali povratni dvoboj.

Benedičič T.

V ŠAHU — JOKOVIČ DUŠAN ZMAGOVALEC

Šahovska sekcija ELAN je organizirala 1. novoletni turnir za pokal »Draga 82«. Turnir je bil v nedeljo 26. XII. 1982 v gostišču v Dragi. Udeležilo se ga je 29 igralcev iz vse Gorenjske. Pokal in prehodni pokal je osvojil Jokovič Dušan iz Kranja z 9 toč., drugi je bil Deželak Brane iz Kranja z 8 toč., tretji pa je bil Vojišič Ratko s 7 toč., prav tako iz Kranja. Od naših šahistov so nastopili štirje igralci, ki so se uvrstili na naslednja mesta: Vrečko Maks je bil dvanajsti, Resman Franc in Valant Jože sta bila petnajsta in šestnajsta in Benedičič Tone osemnajsti od 29 udeležencev.

V upanju, da se vidimo na drugem turnirju zadnje nedelje v letu 1983 smo se poslovili.

Benedičič T.

JLA Radovljica — Elan 5:44

Dvoboj je bil odigran decembra 1982 v prostorih karsarne Antona Dežmana-Ton-

čka v Radovljici. Odigran je bil na sedmih deskah (vsak z vsakim po eno partijo, igralni čas pet minut za vsakega igralca).

Za Elanovo ekipo so točke osvojili, od sedmih možnih: Vrečko Maks 7, Jerala Vinko 7, Potočnik Zvone 4 (4), Resman Franc 7, Valant Jože 6, Benedičič Tone 6, Bilič Jože 5 in v rezervi Omejc Vinko 2 (3) točk.

Za ekipo JLA pa so igrali: Husein, Čikarič, Čašadič, Draškovič, Milenkovič, Likič, Žarec v rezervi pa Bošnjak.

Kot skromno darilo pa smo jim predali našo zastavico. Poslovili smo se v upanju, da se vidimo na enakem dvoboju meseca marca 1983.

Benedičič T.

Vrečko Maks prvak za leto 1982

V letu 1982 je bilo organizirano dvanajst mesečnih turnirjev. Skupno se ga je udeležilo 93 igralcev. Po pravilniku o rednih mesečnih brzoturnirjih pa ima le sedem igralcev po sedem uvrstitev, od katerih jih je večinskih sedem, toda le najboljši rezultati.

Vrstni red: po sedmih najboljših rezultatih:

	točk
1. Maks Vrečko	175
2. Vinko Jerala	165
3. Milan Dragan	145
4. Franc Resman	107
5. Jože Korošec	86
6. Jože Bilič	83
7. Blažič Franc	72 (6)
8. Zvone Potočnik	70 (4)
9. Vinko Omejc	45 (5)
10. Alojz Knave	42 (5)
11. Tone Benedičič	31 (3)
12. Bojan Zajc	27 (2)
13. Alojz Blažič	19 (2)
14. Jože Valant	15 (1)
15. Jure Tratnik	15 (1)
16. Andrej Resman	12 (1)
17. Vinko Fir	6 (1)

Številke v oklepaju pomenijo število nastopov od sedmega mesta naprej. Upamo da se bo v letu 1983 povečalo število igralcev in to seveda tudi želimo.

Tone Benedičič

REZULTATI KEGLJANJA

Občinskega sindikalnega prvenstva v kegljanju za leto 1982, ki je bilo od 8. novembra do 14. decembra 1982 na kegljišču Doma upokoencev v Radovljici, se je udeležilo skupaj 480 članov sindikata iz 60 OOOZS in KOOZS. Nastopilo je 110 žensk in 370 moških.

REZULTATI:

V skupini moških do 40 let, so se naši kegljači uvrstili takole:

1. mesto je zasedel STROJ Miloš z 223 podrtimi keglji, kar je bil tudi najboljši rezultat posameznika-amaterja.

Ostale uvrstitve elanovcev v tej skupini so:

9. HROVAT Alojz	205 kegljev
11. LEGAT Zdravko	205 kegljev
13. FINŽGAR Bogdan	204 kegljev
14. MANDELJC Tomaž	203 kegljev
31. BERTONCELJ Tone	194 kegljev
37. BLAŽIČ Franc	192 kegljev
46. BLAŽIČ Alojz	188 kegljev
66. PRAPRTONIK Filip	183 kegljev
72. KOCIJANČIČ Jaka	181 kegljev

V tej kategoriji je nastopilo 261 tekmovalcev. V rezultatih so zajeti le tisti, ki so dosegli 180 ali več kegljev.

V kategoriji moških nad 40 let je nastopilo 99 tekmovalcev. V rezultatih so objavljeni le tisti ki so dosegli 170 ali več kegljev. Uvrstitve elanovcev so:

13. VIDIC Matevž	198 kegljev
21. GAŠPERŠIČ Janez	190 kegljev
26. JERALA Vinko	187 kegljev
33. SITAR Rok	184 kegljev
48. DŽELALIJA Ante	177 kegljev
49. ŠKOFIC Florjan	174 kegljev
53. ZAJC Bojan	172 kegljev

V kategoriji žensk do 40 let je skupaj nastopilo 88 tekmovalk. Naša tekmovalka ŠIMIC Silva je zasedla s 161 podrtimi keglji 10. mesto.

Kegljači so aktivni

V zadnjih mesecih preteklega leta so bila razna tekmovalca, med temi tudi kegljaška. Tako smo imeli 27. XI. 1982 v Radovljici na kegljišču Doma upokoencev, dvoboj s KK Bled.

Metali smo 7 x 100 lučaje.

Za ELAN so nastopili in podrli naslednje število kegljev: Legat Zdravko 408, Blažič Alojz 380, Toman Slavko 394, Vidic Matevž 375, Kocijanič Jaka 363, Painkiher Matevž 410, Praprotnik Filip 379. Tako smo ta dvoboj izgubili, razlika je bila za 72 kegljev.

Povratna tekma je bila na Bledu na kegljišču RIKLI 18. XII. 1982.

Rezultati:

Toman Slavko 366, Legat Zdravko 387, Painkiher Matevž 410, Kocijanič Jaka 342, Vidic Matevž 399, Blažič Alojz 386. Ker pa KK Bled igra v slovenski ligi smo morali priznati poraz, kajti tekmovalci Bleda so nas tudi tokrat ugnali za 107 kegljev. Kljub obem porazom smo zadovoljni z nastopom naših fantov, kajti s takimi tekmami si bomo pridobili rutino.

Dober teden za tem nas je čakala povratna tekma z VERIGO 6 x 100 lučaje, na kegljišču Doma upokoencev v Radovljici.

Za ekipo ELAN-a so tekmovali: Praprotnik Filip 393, Blažič Alojz 380, Painkiher Matevž 389, Stroj Miloš 367, Vidic Matevž 367, Hrovat Anton 380.

Razlika je bila 34 za VERIGO. Ker pa smo v prvem srečanju dobili z 41 kegljev, smo tako zmagovalci, in to z minimalno razliko.

Kocijanič Jaka

UREDNIŠKI ODBOR: Dolhar Brane, Brejc Nuša, Knafelj Slavko, Kolman Barbara, Kos Marjan, Stare Anton, Urbanc Janez, Vrhunc Anton, odgovorni urednik Knafelj Slavko. Naša smučina šteje med proizvode 7. tč. I. odst. 36. člena Zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katera se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. (Mnenje republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SR Slovenije, št. 421-7-72)

Kadri v letu 1982

KADRI V LETU 1982

Za leto 1982 je bilo planiranih povprečno 1082 delavcev. Doseženo je bilo povprečno 1093 delavcev. Po TOZD in DS je bilo planirano in doseženo naslednje povprečno število zaposlenih delavcev:

TOZD, DS	planirano povpr. štev. zaposlenih	doseženo povpr. štev. zaposlenih
TSM	430	446
TŠO	160	153
TPL	87	88
TTR	90	96
TIE	40	40
TVZ	127	123
DSSS	148	147
ELAN	1082	1093

Število zaposlenih 1. 1. 1982 in 31. 12. 1982 je bilo po TOZD in DS naslednje:

TOZD, DS	1. 1. 1982	31. 12. 1982	število delavcev za dol. čas 31. 12. 1982
TSM	455	434	8
TŠO	156	152	2
TPL	84	94	1
TTR	114	97	19
TIE	39	40	1
TVZ	124	125	1
DSSS	145	150	3
ELAN	1117	1092	35

Od skupaj zaposlenih 1092 delavcev konec leta 1982 je bilo 593 moških in 499 žensk in sicer po TOZD in DS:

TOZD, DS	moški	ženske	skupaj	% delavcev po TOZD, DS
TSM	157	277	434	39,7
TŠO	107	45	152	14,0
TPL	63	31	94	8,6
TTR	46	51	97	8,9
TIE	33	7	40	3,7
TVZ	111	14	125	11,4
DSSS	76	74	150	13,7
ELAN	593	499	1092	100,0

V letu 1982 smo sprejeli v delovno razmerje za določen in nedoločen čas skupaj 107 delavcev, iz delovne organizacije pa je odšlo 133 delavcev.

Tudi interna fluktuacija med TOZD in DS ni bila majhna in je na osnovi podanih delovnih potreb in želje posameznih delavcev bilo razporejenih v drug TOZD ali DS skupaj 26 delavcev.

V času od 1. 6. do 30. 9. 1982 smo v delovno razmerje za določen čas od 3—4 tedne sprejeli na delo 14 učencev.

V letu 1982 je iz delovne organizacije odšlo več delavcev kot v letu 1981, vendar gre povečanje predvsem na račun delavcev, ki so bili sprejeti v delovno razmerje za določen čas.

Vzroki prenehanj delovnega razmerja so bili naslednji:

— potek dela za določen čas	49 delavcev
— sporazumno prenehanje del. razmerja	39 delavcev
— odhod delavcev v JLA	17 delavcev
— invalidska upokožitev del.	9 delavcev
— upokožitev	8 delavcev
— prenehanje v času poskusnega dela	3 delavci
— samovoljna zapustitev dela	3 delavci

— prestanje zaporne kazni	3 delavci
— umrl	1 delavec
— izključitev	1 delavec
skupaj	133 delavcev

Stanje zaposlenih delavcev po dejanski izobrazbi dne 31. 12. 1982 je bila naslednja:

stopnja izobrazbe	TSM	TŠO	TPL	TTR	TIE	TVZ	DSSS	Skupaj
NK	49	20	13	2	2	29	—	115
PK	310	52	40	16	—	7	45	470
KV	32	52	28	36	10	73	28	259
VK in del.	12	8	3	2	2	7	5	39
NS	3	3	2	3	1	—	9	21
SS	20	13	6	33	13	7	36	128
VS	5	3	2	1	2	1	17	31
VS, Mag	3	1	—	4	10	1	10	29
Skupaj	434	152	94	97	40	125	150	1092

Še enkrat pa se lahko spomnimo delavcev, ki so se upokojili v letu 1982.

Invalidsko so bili upokojeni naslednji delavci:

Marenk Rma, Kenda Marija, Erjavec Karel, Mihelič Milan, Petrač Stjepan, Antolič Alojz, Kolman Anica, Mencinger Oton in Vrhovnik Robert.

Upokojili so se: Gruden Monika, Grmovšek Tončka, Hrovat Vida, Pahlartinger Miro, Potočnik Vincenc, Arh Franciška, Finc Amalija in Mencinger Marija.

Bistvenega povečanja števila delavcev po TOZD in DS v letu 1983 ne predvidevamo. Izjema sta le TOZD Plastika, ki bo v zadnjih 3 mesecih sprejela nekaj novih delavcev, in TOZD Trgovina, pri kateri se bo število zaposlenih povečalo zaradi otvoritve nove trgovine v Titogradu. V letošnjem letu se bomo morali pri zaposlovanju držati tudi določil Samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov v občini za leto 1983, ki narekuje:

— da bomo število delavcev povečevali v odvisnosti od rasti dohodka;

— da bomo potrebe po delavcih krili z notranjim razporejanjem delavcev v okviru TOZD, med TOZD v DO, z lastnimi štipendisti, s pripravniki, delovnimi invalidi in delavci, ki so prijavljeni pri skupnosti za zaposlovanje;

— da bodo pri zaposlovanju pripravnikov imeli prednost pri izbiri naši štipendisti in štipendisti Titovega sklada, nato štipendisti iz združenih sredstev ter ostali pripravniki;

— da ne bomo povečevali organizacijsko in administrativno tehničnih del;

— da bomo v okviru skupnosti za zaposlovanje uresničevali razne oblike prekvalifikacije in dokvalifikacije nezaposlenih s suficitarnimi poklici;

— da bomo izboljševali kadrovsko strukturo;

— da bomo razpisali zadostno število kadrovskih štipendij in navsezadnje, da bomo zagotovili produktivno izrabo delovnega časa.

O planu števila zaposlenih za leto 1983 pa se bodo delavci bolje seznanili ob srejanju gospodarskega načrta za leto 1983.

Cokan Zala

Ekipna uvrstitev kegljačev

Skupna uvrstitev ženskih ekip je sledeča:

1. mesto Dom J. Benedika 714 kegljev
2. mesto Iskra Otoče 713 kegljev
3. mesto Plamen Kropa 647 kegljev

Elanova ženska ekipa je zasedla 12 mesto s 511 keglji.

Ekipna uvrstitev moških:

1. mesto Veriga Lesce 1329 kegljev
2. mesto Elan Begunje 1238 kegljev
3. mesto Iskra Otoče 1184 kegljev

Skupna uvrstitev moških in žensk pa je sledeča:

1. Veriga Lesce, 2. Iskra Otoče in 3. Elan Begunje.

Josip R.

Zaključek sindikalnih športnih iger 1982

V okviru programa SŠ občine Radovljica za leto 1982 so bila organizirana tekmovanja v 9 športnih panogah. Na teh tekmovanjih je nastopilo 481 žensk in 2009 moških, skupno torej 2490 članov sindikata iz 120 OOS.

V posameznih panogah so najboljša mesta osvojile ekipe naslednjih OOS:

1. Smučarski tek: nastopilo je 257 tekmovalcev (48 ž., 209 m.)

Ženske:

1. LIP Bled, 2. upravni organi SO Radovljica, 3. Vezenine Bled 4. mesto ELAN

Moški:

1. Veriga Lesce, 2. ELAN Begunje, 3. LIP Bled

Skupna uvrstitev: 1. Veriga Lesce, 2. LIP Bled, 3. ELAN

2. Veleslalom: nastopilo je 448 tekmovalcev (76 ž., 372 m.)

Ženske:

1. LIP Bled, 2. Obrtno združenje, 3. Planum Radov. in Špecerija Bled.

8.-9. mesto ELAN

Moški:

1. ELAN Begunje, 2. Veriga Lesce, 3. LIP Bled

Skupna uvrstitev: 1. ELAN, 2. LIP Bled, 3. Veriga Lesce.

3. Kegljanje — borbene partije: nastopilo 404 tekmovalcev (92 ž., 312 m.)

Ženske:

1. Iskra Otoče, 2. Veriga Lesce, 3. Plamen Kropa. ELAN Begunje je zasedel 12. mesto

Moški:

1. Veriga Lesce, 2. Obrtno združenje, 3. ELAN

Skupna uvrstitev:

1. Veriga Lesce, 2. LIP Bled, 3. Iskra Otoče, 4. do 5. mesto ELAN

4. Odbojka: nastopilo je 276 tekmovalcev (180 m., 96 ž.)

Ženske:

1. Iskra Lipnica, 2. PTT Radov. 3. Upravni organi SO Radovljica

Moški:

1. GG Bled, 2. Veriga Lesce, 3. Plamen Kropa 6. mesto ELAN II., 11. mesto ELAN I.

5. Streljanje z zračno puško: nastopilo je 222 tekmovalcev (42 ž., 180 m.)

Ženske:

1. ELAN, 2. LIP Bled, 3. GP Bohinj

Moški:

1. Veriga Lesce, 2. ELAN, 3. Obrtno združenje

Skupna uvrstitev:

1. ELAN, 2. Veriga Lesce, 3. LIP Bled

6. Mali nogomet: nastopilo je 250 igralcev

Vrstni red:

1. ELAN 1., 2. ELAN 2., 3. ISKRA Otoče 2

7. Plavanje: nastopilo je 72 plavalcev (7. ž. in 75 m.)

Ženske:

1. Iskra Otoče, 2. Upravni organi SO Rad., 3. PTT Rad.

Moški:

1. Veriga Lesce, 2. ELAN,

3. Iskra Otoče

Skupna uvrstitev:

1. Veriga Lesce, 2. Iskra Otoče, 3. Upravni organi SO Rad.

8. Namizni tenis: nastopilo je 81 tekmovalcev (10 ž., 71 m.)

Ženske:

1. LIP Bled, 2. VVZ Radovljica, 3. Veriga Lesce

Moški:

1. Veriga Lesce, 2. ELAN, 3. Gorenje Radov.

Skupna uvrstitev:

1. Veriga Lesce, 2. LIP Bled, 3. Iskra Lipnica

9. Kegljanje: nastopilo je 480 tekmovalcev (110 ž., 370 m.)

Ženske:

1. Dom J. Benedika, 2. Iskra Otoče, 3. Plamen Kropa. ELAN 12. mesto

Moški:

1. Veriga Lesce, 2. ELAN, 3. Iskra Otoče

Skupna uvrstitev:

1. Veriga Lesce, 2. Iskra Otoče, 3. ELAN.

V letu 1982 je pričel veljati nov sistem točkovanja ins. tako da se točkuje posebej delovne organizacije do 100 zaposlenih, od 100-400 zaposlenih in posebej nad 400 zaposlenih.

KONČNI VRSTNI RED SINDIKALNIH ŠPORTNIH IGER 1982

1. skupina: delovne organizacije z do 100 zaposlenih.

1. TOZD za PTT promet Radovljica 207 točk, 2. Dom J. Benedika Radovljica 130 točk, 3. UKO Kropa 105 točk.

V tej skupini je sodelovalo 40 delovnih organizacij.

2. skupina: delovne organizacije s 100 do 400 zaposlenimi.

1. Iskra Lipnica 420 točk, 2. HTP Bled 224 točk, 3. Upravni organi SO Radovljica 159 točk.

V tej skupini je sodelovalo 17 delovnih organizacij.

3. skupina: delovne organizacije z nad 400 zaposlenimi.

1. Veriga Lesce 1346 točk, 2. ELAN Begunje 1001 točk, 3. LIP Bled 623 točk.

Uvrstitev žensk v naši skupini:

1. LIP Bled 311 točk, 2. Vezenine Bled 213 točk, 3. Veriga Lesce 197 točk, 5. ELAN Begunje 143 točk.

Uvrstitev moških v naši skupini:

1. Veriga Lesce 1149 točk, 2. ELAN Begunje 858 točk, 3. Iskra Otoče 431 točk.

Sodelovalo je 9 delovnih organizacij.

Na zaključni slovesnosti SŠI 1982 so bili podeljeni pokali prvim trem plasiranim organizacijam v vsaki skupini, v skupni razvrstitvi in zmagovalnim organizacijam v ženski in moški konkurenci v posameznih skupinah.

J. R.

Zveza slušno prizadetih Slovenije

61000 Ljubljana, Samova 9 — Telefon 311 974 — Ziro račun 50102-678-50300

Tov. Dolhar

Tovarna ELAN

Ljubljana, dne 26.I.1983

64275 BEGUNJE

vaš znak:

naš znak: 097

Zahvaljujemo se vam za vaše razumevanje in pomoč pri opremljanju naše reprezentacije s smučmi na X. zimskih olimpijskih igrah v Madonni di Campilio. Ves čas tekmovanja so vsi naši reprezentantje uporabljali le vaše smuči, pa tudi na avtobusu smo vozili reklamo za ELAN.

Vam in vašemu delovnemu kolektivu želimo obilo delovnih uspehov in vas najtopleje pozdravljamo!

Sekretar Zveze:

Redžepovič Aljoša prof.

With Compliments

TREE AG • AARGAUERSTR. 1 • CH-8048 ZÜRICH

E. Tree

E-Tree

F. Tree

F-Tree

Ammonia

C. Haenschwiler

Čestitka za Novo leto od našega predstavnika iz Švice

Zahvale

Ob boleči izgubi dragega
očeta

ALOJZA KOŠENINA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz skladišča lesa in razreza za izrečena sožalja in denarno pomoč namesto venca.

Žalujoča hčerka Pavla
Pušeniak

Ob težki izgubi drage
mamice

ANGELCE
RAJHMAN

Iskrena hvala oblikovalcem
in drugim sodelavcem za iz-
rečena sožalja in podarjeni
venec.

Žalujoča hčerka Vera, Erika
in ostalo sorodstvo

Ob smrti dragega očeta

**FRANCA
MOHORČA**

se vsem zahvaljujem za izrečena sožalja, posebno pa sodelavcem plastike za denarni prispevek namesto venca. Žalujoči sin Franci z družino

Žalujoči sin Franci z družino

Ob prerani, boleči izgubi
drage sestre

TONČKE ZUPAN

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam metalne za izrečena sožalja in vsestransko pomoč.

Vsem še enkrat iskrena
hvala.

Žalujoča sestra
Anka Aysenek

Ob težki izgubi dragega očeta

PISIĆ VELJKA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz priprave lesa za izrečena sožalja in podarjeni denar namesto venca na grob.

Žalujoči sin Kojo z družino

30 let firme DAI-ICHI-SHOJI

Firma DAI-ICHI-SHOJI CO, LTD iz Japonske praznuje 30-letnico svojega obstoja.

S firmo DAI-ICHI-SHOJI je ELAN začel sodelovati že leta 1975 in je od tedaj ekskluzivni zastopnik za naše smuči na japonskem tržišču.

Mirno lahko trdimo, da je firma DAI-ICHI-SHOJI eden naših najsolidnejših poslovnih partnerjev, saj izvoz na to zahtevno tržišče v vseh letih sicer zmerno, vendar konstantno raste in je od skromnega začetka nekaj sto parov, v letu 1982 že dosegel več kot 16.000 parov. Samo gibanje prodaje, kot tudi dosežena količina pa sta dokaz, da smo na Japonskem dobro zastopani.

Jubilantu čestitamo k obletnici, z željo, da bi tudi v bodoče tako uspešno sodelovali.

*We cordially ask you
to share the happiness of
our 30th Anniversary.*

December 1982

Dai-Ichi Shoji Co., Ltd.

DELOVNI KOLEDAR 1983

FLAN REGUNIF

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
I	P		P																												
II																															
III																															
IV																															
V																															
VI																															

NEDELJA
 PROSTI DNEVI
 P PRAZNIK
 K KOLEK. DOP

DELOVNI KOLEDAR 1983

FLAN REGUNJE

DECEMBER / NOVEDAR 1988																LEAVY / ODOZNA															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
VII					P													K	K	K	K	P			K	K	K	K	K		
VIII	K	K	K	K	K																										
IX																															
X																															
XI	P																														
XII																															

NEDELJAPROSTI DNEVIPRAZNIKKOLEK. DOP.